

Udskriftsdato: 8. januar 2026

VEJ nr 9559 af 26/06/2025 (Gældende)

Vejledning om tilskud til indsatsområde fastholdelse

Ministerium: Ministeriet for Grøn Trepert

Journalnummer: Ministeriet for Grøn Trepert,
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, 24-
22304-000037

Vejledning om tilskud til indsatsområde fastholdelse

Indhold

1. Velkommen

2. Om Etableringsstøtte til unge landbrugere

2.1 Ordningen skal sikre flere etableringer af virksomheder

2.2 Nyt i denne vejledning i forhold til version 1

2.3 Nyt siden ansøgningsrunde i 2024

2.4 Hvor mange penge er der afsat?

2.5 Hvad kan din virksomhed få tilskud til?

2.6 Hvor meget kan din virksomhed få i tilskud?

2.7 Vigtige datoer for din virksomhed

3. Er ordningen relevant for din virksomhed?

3.1 Ansøgningsbetingelser

3.1.1 Den unge landbruger eller gartner skal være reel ejer eller fuldt ansvarlig deltager af virksomheden

3.1.2 Den unge landbruger skal være driftsleder i virksomheden

3.1.3 Den unge landbruger eller gartner skal være under 41 år

3.1.4 Krav om uddannelse eller relevant erhvervserfaring

3.1.4.1 Krav til uddannelse

3.1.4.2 Krav til relevant erhvervserfaring

3.1.5 Krav om fast ejendom eller besætning, driftsinventar eller driftsmateriel m.v. i virksomheden

3.2 Er der minimumskrav til beløbsstørrelse anvendt ved erhvervelse af fast ejendom eller besætning, driftsinventar eller driftsmateriel m.v.?

3.3 Din virksomhed skal drive en primær landbrugsbedrift eller et gartneri

3.3.1 Din virksomhedens produktion skal ligge i et landdistrikt

3.4 Arbejdskraftbehovet

3.5 Tilskudsmuligheder for gartnerivirksomheder

3.6 Hvem kan ikke få tilskud?

3.7 Efter indsendelse af ansøgning om tilsagn har din virksomhed 1 års projektperiode

3.8 Udbetaling af tilskud

3.9 Opretholdelse og betingelser i virksomheden

3.10 Hvordan må din virksomhed finansiere etableringen?

4. Når din virksomhed vil søge om tilskud

4.1 Ansøgningsperioder og ansøgningsfrister

4.2 Sådan søger din virksomhed om tilskud

4.3 Hvad skal din virksomheds ansøgning indeholde?

4.3.1 Heltidsvirksomhed eller deltidsvirksomhed?

4.3.2 Krav om arbejdskraftbehov

4.3.3 Din virksomheds forretningsplan er en del af ansøgningsskemaet

4.4 Sådan træffer vi afgørelse om tilsagn om tilskud

4.4.1 Prioritering af ansøgninger

4.4.2 Årsager til, at din virksomhed kan få afslag på sin ansøgning

4.5 Vær særligt opmærksom på

4.5.1 Hvad kan du gøre for at hjælpe sagsbehandlingen?

4.6 Svarproces

5. Hvis din virksomhed får tilsagn

5.1 Projektperiodens start og slut

5.2 Krav i projektperioden

5.2.1 Skiltning

5.2.2 Hvor lang tid skal din virksomhed skilte?

5.2.3 Hvornår og hvor skal din virksomhed skilte?

5.2.4 Hvordan skal din virksomhed skilte?

5.2.5 Find logo og tekst

5.2.6 Hvordan dokumenterer din virksomhed, at den har skiltet korrekt?

5.2.7 Vi nedsætter din virksomheds tilskud, hvis der ikke er skiltet korrekt

5.3 Frist for at gennemføre fastholdelsen

6. Udbetaling af tilskud

6.1 Din virksomhed kan søge om udbetaling af tilskuddet, når etableringen er gennemført.

6.2 Betingelser for udbetaling

6.3 Sådan søger din virksomhed om udbetaling

6.3.1 Hvad skal din virksomheds udbetalingsansøgning indeholde?

6.3.1 Skiltning

6.4 Svig med EU-midler og misbrug af tilskud

6.5 Fysisk kontrol i virksomheden

6.6 Modregning i udbetalingsbeløbet

6.7 Vi bruger NemKonto

6.8 Vi indberetter til skattemyndighederne

6.9 Oplysninger til statistik og EU

6.9.1 Opretholdelse

6.10 Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud

6.10.1 Hvornår vil tilsagnet bortfalde?

6.10.1 Udbetaling på uretmæssigt grundlag²⁴

6.10.2 Din virksomhed har oplysningspligt til os²⁴

6.10.3 Din virksomhed skal give nødvendige oplysninger eller bistand ved kontrol²⁴

6.10.4 Hvis vi modtager din virksomheds anmodning om udbetaling mere end 20 kalenderdage for sent

6.10.5 Hvis din virksomhed ikke opretholder etableringen

6.11 Nedsættelse af tilskud

6.11.1 Hvis din virksomhed søger om udbetaling af tilskuddet for sent

6.11.2 Hvis din virksomhed ikke skilter korrekt

7. Opretholdelse af etableringen

7.1 Krav i opretholdelsesperioden

7.1.1 Vi kan kræve tilskuddet tilbagebetalt, hvis din virksomhed ikke opretholder fastholdelsen

7.2 Kontrol i opretholdelsesperioden

8. Yderligere oplysninger

8.1 Lovgrundlaget

8.1.1 Danske regler

8.1.2 EU-regler

8.2 Straffebestemmelser

8.3 Undtagelser i tilfælde af force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder

8.4 Kontakt til os

8.4.1 Sådan kommunikerer du med os

8.4.2 Hvis du vil klage over vores afgørelser

8.4.3 Hvordan bruger vi dine personoplysninger, og hvilket retsgrundlag har vi for behandlingen af dine personoplysninger?

9. Ordliste

1. Velkommen

Denne vejledning skal anvendes, hvis du for din virksomheder ønsker at søge om tilskud under ordningen etableringsstøtte til unge landbrugere til indsatsområde fastholdelse.

Indsatsområde fastholdelse er til ansøger, hvor den unge landbruger eller gartner har allerede etableret sig og er blevet driftsleder i virksomheden indenfor de sidste 4 år. I tilfælde hvor den unge landbruger eller gartner endnu ikke har etableret sig, skal du søge under indsatsområde etableret.

Her finder du oplysninger om ordningens formål, hvem der kan søge, hvordan din virksomhed søger, og om de forskellige krav, som skal opfyldes for at få tilskud.

Du finder alle oplysninger på Tilskudsguiden på vores hjemmeside.

Etableringsstøtte til unge landbrugere er en del af den fælles europæiske landbrugspolitik (CAP) for perioden 2023-2027. Den danske implementering af CAP'en er nedskrevet i en CAP-plan.

CAP-planen skal understøtte EU-fælles målsætninger om en økonomisk bæredygtig landbrugssektor, fremme den grønne dagsorden inden for miljø, klima og natur samt styrke udviklingen i landdistrikterne. Et landdistrikt omfatter alle områder udenfor de største byområder, forstået som byområder med mere end 45.000 indbyggere¹.

Etableringsstøtte til unge landbrugere er 100 pct. finansieret af EU via Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL).

Denne vejledning hører til bekendtgørelse nr. 1774 af 20. december 2024 om Etableringsstøtte til unge landbrugere.

2. Om Etableringsstøtte til ung landbrugere

2.1 Ordningen skal sikre flere etableringer af virksomheder

Ordningen Etableringsstøtte til unge landbrugere 2024-2027 skal styrke de unge landbrugere og unge gartneres mulighed for etablering og efterfølgende fastholdelse for erhvervene.

Vi, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, administrerer ordningen og træffer afgørelse om tildeling af tilskud.

2.2 Nyt i denne vejledning i forhold til version 1

TABEL 2.1. Nyt i denne vejledning siden version 1 fra 2025 ansøgningsrunden.

Afsnit	Ændring	Beskrivelse
1	Tilføjet definition af et landdistrikt.	Definerer hvad et landdistrikt omfatter.
3.3	Tilføjet beskrivelse af primær jordbrugsbedrift og gartneri	Beskrivelse af primær jordbrugsbedrift og gartneri og hvilke produkter der er omfattet.
3.1, 3.3, 3.3.1, 3.6, 4.3 6.2, 7.1	Tilføjet at produktionen skal ligge i et landdistrikt	Præciseret, at den ansøgende virksomheds produktion skal ligge i et landdistrikt samt uddybet hvad et landdistrikt omfatter.

2.3 Nyt siden ansøgningsrunde i 2024

I dette afsnit kan du læse om de væsentligste ændringer af reglerne for Etableringsstøtte til unge landbrugere 2025 i forhold til Etableringsstøtte til unge landbrugere 2024. Denne vejledning har vi målrettet til dig og din virksomhed, som påtænker at ansøge indsatsområde fastholdelse. Afsnittet indeholder en kort opridsning af selve ændringerne. For yderligere uddybning af emnerne henviser vi til de relevante afsnit i denne vejledning.

Indsatsområder

Der kan gives tilskud til landbrugs- eller gartnerivirksomheder, inden for to indsatsområder. Din virksomhed skal vælge hvilket indsatsområde den ønsker at søge inden for:

- 1) *Etablering*: Til virksomheder med henblik på, at unge landbrugere eller unge gartnere etablerer sig med landbrugs- eller gartnerivirksomhed.
- 2) *Fastholdelse*: Til virksomheder med henblik på fastholdelse af den unge landbruger eller unge gartners allerede etablerede landbrugs- eller gartnerivirksomhed.

Det er hensigten at denne tilføjelse vil kunne hjælpe ansøgere med at forstå, hvilke regler der er gældende, når man søger ordningen Etableringsstøtte til unge landbrugere 2025.

Driftsleder

Du skal være driftsleder i din virksomhed og når du søger om tilsagn for indsatsområde fastholdelse:

- Den unge landbruger eller gartner skal være reel ejer af den ansøgende virksomhed.
- Den unge landbruger eller gartner skal have en stemmeandel på mere end 50 pct. i din virksomhed og en ejerandel på mindst 25 pct.
- Den unge landbruger eller gartner må ikke have indtrådt som driftsleder i den ansøgende virksomhed mere end 4 år før ansøgningstidspunktet.

Prioriteringsmodel

Ansøgningerne prioriteres efter nyeste dato for etablering, dvs. den dato den unge landbruger indtræder, overtager eller stifter jordbrugsbedrift eller gartneri som driftsleder. Du kan læse mere om kravet om den

unge landbruger eller gartner skal være driftsleder 6.2.2. og du kan læse mere om prioriteringsmodellen 4.5.1.

2.4 Hvor mange penge er der afsat?

Der er årligt afsat knap 193 mio. kr. i gennemsnit over perioden 2023-2027. Ordningen er 100 pct. finansieret med EU-midler fra ELFUL-fonden.

2.5 Hvad kan din virksomhed få tilskud til?

Din virksomhed kan få tilskud i forbindelse med dens etablering eller fastholdelse, betinget af, at der er en ung landbruger eller gartner tilknyttet.

Vi kan kun udbetale det beløb, din virksomhed får tilsagn til, hvis vi kan godkende din virksomheds gennemførte etablering, og hvis den opfylder betingelserne². Se mere i kapitel 3. *Er tilskuddet relevant for din virksomhed?*

Du kan læse mere om udbetaling af tilskud i kapitel 6. *Udbetaling af tilskud.*

2.6 Hvor meget kan din virksomhed få i tilskud?

Tilskuddets størrelse afhænger af, om din virksomhed søger om tilskud til en heltidsvirksomhed (1.665 årlige arbejdstimer) eller deltidsvirksomhed (830 årlige arbejdstimer). Der gives tilskud på baggrund af følgende satser:

- 1) 364.500 kr. ved et årligt arbejdskraftsbehov på mindst 830 timer.
- 2) 729.000 kr. ved et årligt arbejdskraftsbehov på mindst 1.665 timer.

Eventuelle udbetalinger af tilskud, som du eller din virksomhed har fået udbetalt gennem ordningen Støtte til unge landbrugere i perioden 2015-2022, vil blive modregnet ovenstående faste satser.

Du skal være opmærksom på, at hvis du eller din virksomhed har fået samlet fem års tilskud, udbetalt i perioden 2015-2022, kan din virksomhed ikke opnå tilskud under Etableringsstøtte til unge landbrugere³.

Eksempel 1: Hvis der er udbetalt mindre end fem års tilskud⁴

Hvis din virksomhed fik udbetalt 45.000 kr. i tilskud både i 2021 og 2022, så nedjusterer vi dit tilsagnsbeløb med 45.000 kr. + 45.000 kr. = 90.000 kr.

⁴ Bekendtgørelsen § 13.

Eksempel 2: Hvis der er udbetalt fem års tilskud⁵

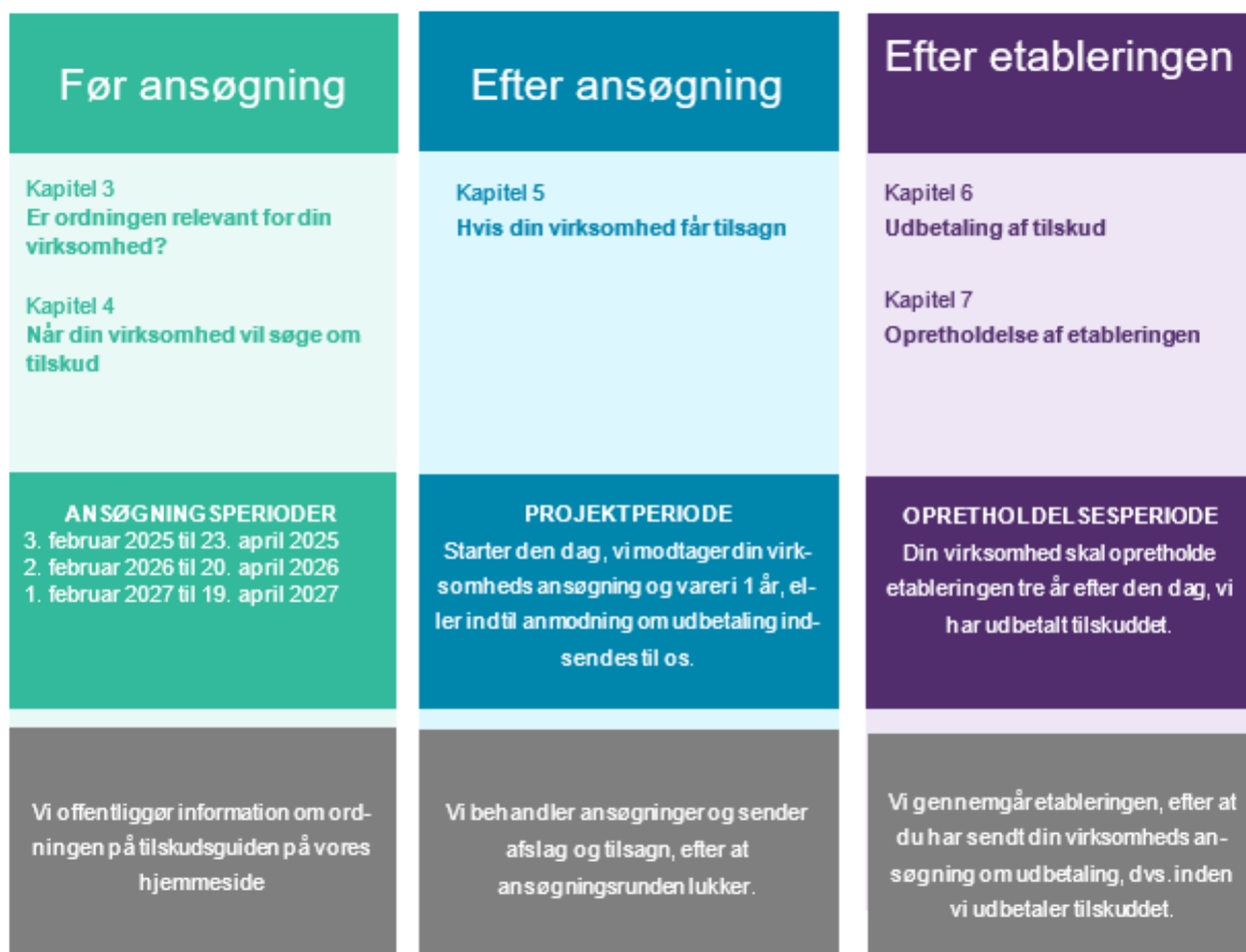
Din virksomhed fik eksempelvis udbetalt 45.000 kr. i tilskud i hvert af årene 2018, 2019, 2020, 2021 og 2022.

Da din virksomhed tidligere har fået udbetalt tilskud i fem år, kan din virksomhed ikke opnå tilsagn om tilskud under Etableringsstøtte til unge landbrugere.

⁵ Bekendtgørelsen § 7, nr. 1.

2.7 Vigtige datoer for din virksomhed

I figur 2.1 kan du få et overblik over de tre faser, din virksomhed skal igennem i forbindelse med at få tilskud til fastholdelse. Du kan se vigtige tidspunkter og frister, og hvor i denne vejledning du kan læse mere. I starten af hvert kapitel kan du finde et mere detaljeret overblik over den fase, kapitlet vedrører.

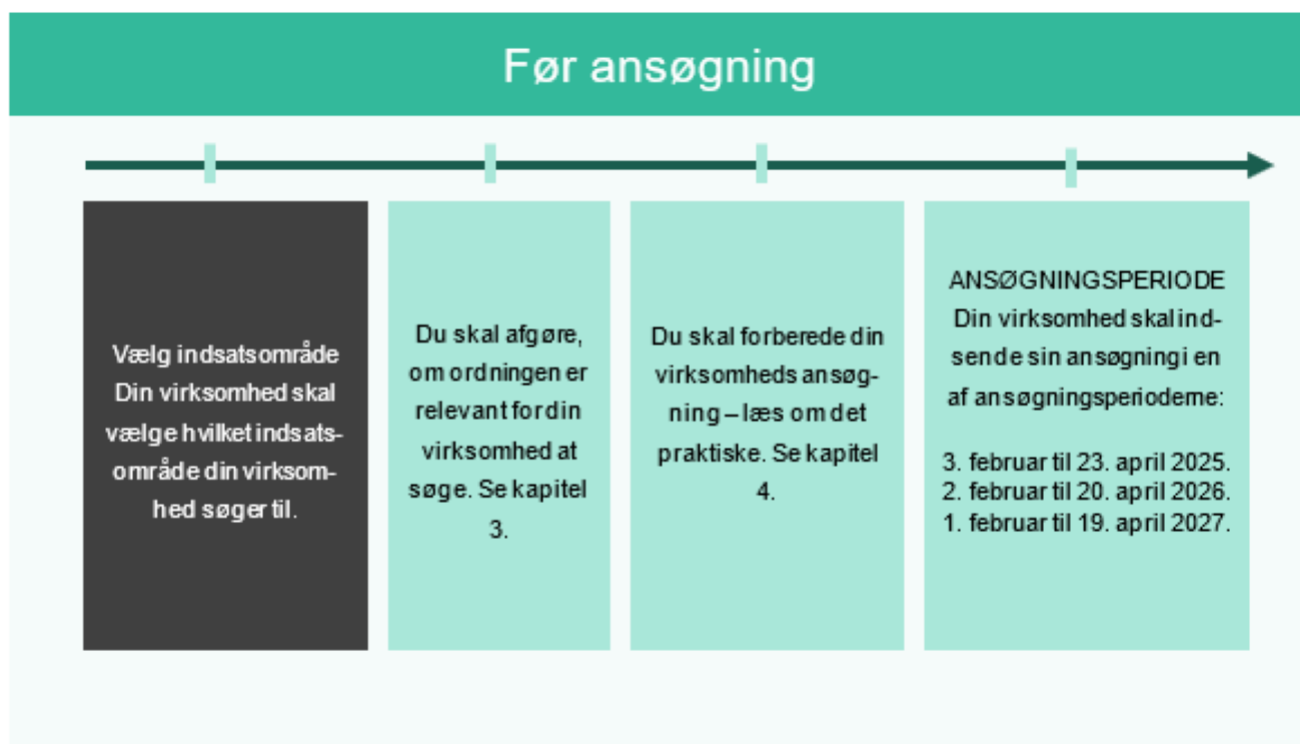
FIGUR 2.1 Overblik over afsnit i vejledningen.

3. Er ordningen relevant for din virksomhed?

I dette kapitel kan du læse om kravene for indsatsområde ”fastholdelse” på ordningen Etableringsstøtte til unge landbrugere. Vi anbefaler, at du læser dette kapitel grundigt og sætter dig ind i, om ordningen er relevant for dig og din virksomhed, inden du begynder på en eventuel ansøgning. Husk at undersøge, hvilket indsatsområde der passer til din virksomhed.

I figur 3.1. kan du se en tidslinje med vigtige datoer i fasen før projektperiodens start. Du kan også se, hvad du skal være opmærksom på, før du går i gang med en ansøgning.

FIGUR 3.1 Tidslinje for fasen ”Før ansøgning”.

3.1 Ansøgningsbetingelser

I dette afsnit forklarer vi ansøgningsbetingelserne, som skal være opfyldt, inden din virksomhed søger om tilsagn.

Hvilke krav skal din virksomhed opfylde inden ansøgning om tilsagn, hvis den søger indsatsområde fastholdelse?

- Din virksomhed skal have et aktivt CVR-nummer.
- Din virksomhed skal være helt eller delvist ejet af en ung landbruger eller gartner (se afsnit 3.1.1).
- Den unge landbruger eller gartner skal være indtrådt som driftsleder i din virksomhed inden for op til 4 år før ansøgningstidspunktet.
- For at være driftsleder, skal, den unge landbruger eller gartner have en ejerandel på mindst 25 pct. og have en stemmeandel på mere end 50 pct. i virksomheden. (se afsnit 3.1.2)
- Den unge landbruger eller gartner må ikke være fyldt 41 år (se afsnit 3.1.3).
- Den unge landbruger eller gartner skal opfylde krav om uddannelse eller have dokumenteret relevant erhvervs erfaring (se afsnit 3.1.4).
- Din virksomhed skal drive en primær landbrugsbedrift eller et gartneri (se afsnit 3.3)
- Din virksomheds produktion skal ligge i et landdistrikt (se afsnit 3.3.1)
- Din virksomhed skal have et årligt arbejdskraftbehov for en heltids – eller deltidsvirksomhed (se afsnit 4.3.2).
- Din virksomhed skal dokumentere overtagelse eller erhvervelse af fast ejendom eller erhvervelse af besætning, driftsinventar eller driftsmateriel mv., (se afsnit 3.1.5).
- Din virksomhed skal fremlægge sin forretningsplan i ansøgningskemaet.

3.1.1 Den unge landbruger eller gartner skal være reel ejer eller fuldt ansvarlig deltager af virksomheden

Vi anser den unge landbruger eller gartner for reel ejer i din virksomhed, hvis den unge landbruger eller gartner direkte eller indirekte, f.eks. gennem et holdingselskab, ejer eller kontrollerer en tilstrækkelig del af ejerandele eller stemmerettighederne i din virksomhed eller på anden måde har ejerskabslignende beføjelser i den. Du kan læse mere om registrering af og krav til reelle ejere på virk.dk.

Hvis din virksomhed er en enkeltmandsvirksomhed, som du, som den unge landmand ejer, så opfylder du kravet om at være fuldt ansvarlig deltager.

3.1.2 Den unge landbrugere skal være driftsleder i virksomheden

Vi anser den unge landbruger eller gartner som driftsleder når denne er reel ejer eller fuldt ansvarlig deltager i virksomheden (tilsagnshaver), og hvis vedkommende har en ejerandel på mindst 25 pct. heraf. Hvis den unge landbruger eller gartner indtræder i, overtager, eller stifter et interessentskab eller kapitalselskab, skal den unge landbruger have bestemmende indflydelse og have en stemmeandel på mere end 50 pct. i tilsagnshaver. Den unge landbruger eller gartner må ikke være indtrådt som driftsleder i den ansøgende virksomhed mere end 4 år før ansøgningstidspunktet⁶.

3.1.3 Den unge landbruger eller gartner skal være under 41 år⁷

For at opnå tilsagn om tilskud er det et krav, at du ikke er fyldt 41 år den dag, hvor virksomheden indsender ansøgning om tilsagn. Det vil sige, at hvis du fylder 41 år i løbet af ansøgningsrunden, skal ansøgningen sendes inden din fødselsdag for at kunne opnå tilsagn.

3.1.4 Krav om uddannelse eller relevant erhvervserfaring⁸

Den unge landbruger eller gartner skal enten have en relevant uddannelse eller dokumenteret relevant erhvervserfaring inden for landbrugs- og/eller gartnerivirksomheder.

3.1.4.1 Krav til uddannelse

For at opfylde kravet om uddannelse skal den unge landbruger eller gartner som minimum have afsluttet en landmands- eller gartneruddannelse (EUD/EUV/EUX) på kvalifikationsniveau 4 eller højere, eller have afsluttet en anden professionsrettet uddannelse på tilsvarende eller højere niveau, der fagligt indeholder tilsvarende elementer fra landmands- og gartneruddannelsen. Uddannelsen skal være afsluttet senest den dag, hvor virksomheden indsender sin ansøgning om tilsagn.

Vi foretager en konkret vurdering af alle indkomne ansøgninger, om hvorvidt kravet om uddannelse er opfyldt.

Uddannelser, der kvalificerer dig til at søge tilskud under denne ordning:

- Landmand (specialiseret i husdyr, planter eller økologi eller som jordbrugsmaskinfører)
- Gartner (specialiseret som væksthuse- eller planteskolgartner)
- Produktionsleder (overbygning til landmandsuddannelsen)
- Agrarøkonom (overbygning til landmandsuddannelsen)
- Gartnerier og Planteskolers lederuddannelse
- Faglært landmand (tidligere uddannelse)

Andre uddannelser, der fagligt og kvalifikationsmæssigt som minimum svarer til ovenstående uddannelser, kan godkendes efter en individuel vurdering. Dette gælder erhvervsakademiuddannelser med landbrugsfagligt indhold (f.eks. jordbrugsteknolog, miljøteknolog, processteknolog og produktionsteknolog), professionsbacheloruddannelser med landbrugsfagligt indhold (f.eks. skov- og landskabsingeniør), samt naturvidenskabelige og teknisk videnskabelige bachelor- og kandidatuddannelser.

For at uddannelseskrevet er opfyldt, skal uddannelsen indeholde fagligt relevante elementer inden for landbrug/gartneri (f.eks. biologi, økologi, dyrevelfærd, planteavl) **eller** virksomhedsledelse/erhvervsøkonomi. De fagligt relevante elementer skal fremgå af eksamensbeviset, som skal indsendes sammen med din ansøgning. I den konkrete sagsbehandling, vil vi vurdere om uddannelsen og eventuelle valgfag lever op til ovenstående krav.

Bemærk, at det er et krav, at uddannelsen er professionsrettet, dvs. en gymnasial eksamen er ikke tilstrækkelig til at opfylde uddannelseskrevet.

Realkompetencebeviset fås ved henvendelse til en relevant uddannelsesinstitution. Vær opmærksom på, at vi ikke indhenter realkompetencebeviser, så det skal ansøger selv fremskaffe, inden ansøgningen sendes til os.

Uddannelser fra udlandet skal - **før indsendelse af ansøgning til os** - være vurderet af Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Find ansøgningsblanketter for vurdering af udenlandske uddannelser på Uddannelses- og forskningsministeriets hjemmeside: <https://ufm.dk/uddannelse/anerkendelse-og-dokumentation/guide-til-anerkendelse>

3.1.4.2 Krav til relevant erhvervserfaring

Uddannelseskrevet kan erstattes af to års relevant erhvervserfaring. For at opfylde kravet om relevant erhvervserfaring skal du have et realkompetencebevis, som skal udarbejdes af enten en landbrugsskole eller en gartnerskole. Realkompetencebeviset skal dokumentere, at du på baggrund af mindst to års relevant erhvervserfaring ville være optagelsesberettiget på EUV1 på uddannelsen til landmand eller gartner.

Vi indhenter ikke realkompetencebeviser, så du skal fremskaffe ved henvendelse til en relevant erhvervsskole, inden ansøgningen sendes til os.

Du kan få foretaget en realkompetencevurdering hos den relevante uddannelsesinstitution uden at være optaget på den pågældende uddannelse og uden at have planer om at søge ind på uddannelsen. For nærmere information om realkompetencevurdering, kan du rette henvendelse til den pågældende uddannelsesinstitution eller til Undervisningsministeriet.

3.1.5 Krav om fast ejendom eller besætning, driftsinventar eller driftsmateriel m.v. i virksomheden

For at kunne opnå tilsagn skal virksomheden eller den unge landbruger/gartner enten

1) direkte eller indirekte have overtaget eller erhvervet fast ejendom

ELLER

2) direkte eller indirekte have erhvervet enten besætning, driftsinventar eller driftsmateriel m.v.

Fælles for de to muligheder gælder, at erhvervelsen/overtagelsen skal være sket med henblik på etablering af en landbrugsbedrift eller et gartneri. Desuden må erhvervelsen/overtagelsen ikke være sket mere end 4 år før ansøgningstidspunktet⁹.

Med ansøgning om tilsagn skal du indsende dokumentation på enten overtagelse eller erhvervelse af fast ejendom eller erhvervelse af besætning, driftsinventar eller driftsmateriel m.v. Dette kan fx være en købsaftale, et skøde, en faktura m.v.

3.2 Er der minimumskrav til beløbsstørrelse anvendt ved erhvervelse af fast ejendom eller besætning, driftsinventar eller driftsmateriel m.v.?

Der er ikke fastsat et minimumskrav til beløbsstørrelsen ved køb af fast ejendom eller besætning, driftsinventar eller driftsmateriel m.v. Der skal dog være tale om en reel overtagelse eller erhvervelse med henblik på at etablering af en af en landbrugsvirksomhed eller et gartneri¹⁰. Denne konkrete vurdering foretages i sagsbehandlingen. Vi kontrollerer, om der er givet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse (se mere i afsnit 6.4.)

3.3 Din virksomhed skal drive en primær landbrugsbedrift eller et gartneri

Din virksomhed (tilsagnshaver) skal drive en primær landbrugsbedrift eller et gartneri, der producerer produkter, som ikke har været genstand for forarbejdelse eller forædling med undtagelse af aktiviteter vedrørende forberedelse til første salg. Produkterne skal være omfattet af bilag 1 til Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)¹¹.

3.3.1 Din virksomheds produktion skal ligge i et landdistrikt

Den primære landbrugsbedrift eller gartneris produktion skal ligge i et landdistrikt¹². Et landdistrikt omfatter alle områder udenfor de største byområder, forstået som byområder med mere end 45.000 indbyggere¹³. Bemærk der er tale om byer og ikke kommuner. Eksempelvis er der ca. 42.000 indbyggere i byen Viborg mod knap 100.000 i Viborg Kommune. Byen Viborg og resten af Viborg kommune ligger således i et landdistrikt.

Hovedstadsområdet er ikke beliggende i et landdistrikt. Hovedstadsområdet omfatter København, Frederiksberg, Albertslund, Brøndby, Gentofte, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Lyngby-Taarbæk, Rødovre, Tårnby og Vallensbæk kommuner. inkl. evt. områder i disse kommuner, som er beliggende uden for byzone. Dele af Ballerup, Rudersdal og Furesø, samt Ishøj By og Greve Strand By er også en del af Hovedstadsområdet og er således heller ikke beliggende i landdistrikterne.

Danmarks Statistisk udgiver årligt Byopgørelsen, hvor oversigten over byernes størrelse fremgår¹⁴.

3.4 Arbejdskraftbehovet

På ansøgningstidspunktet skal din virksomhed have et årligt arbejdskraftbehov for en heltids- eller deltidsvirksomhed afhængig af hvad der er valgt i ansøgningsskemaet. En heltidsvirksomhed har mindst 1.665 arbejdstimer om året og en deltidsvirksomhed har minimum 830 timer om året. Arbejdskraftbehovet fastlægges i henhold til de normtimesatser, der er fastsat i bilag 1 til ordningens bekendtgørelse. Læs mere om beregning af arbejdskraftbehovet i afsnit 4.3.2)

3.5 Tilskudsmuligheder for gartnerivirksomheder

Inden for gartneriområdet er der tre grene: (1) væksthushavere med produktion af væksthushavere, blomster og planter samt champignon, (2) frilandsproducenter med produktion af frilandsgrøntsager, frugt og bær samt planteskoleplanter og (3) havecentre med salg af gartneriprodukter.

Er din virksomhed tilskudsberettiget inden for gartneriområdet:

- Både væksthushavere og frilandshavere er inden for målgruppen. Vi har normtimesatser for arbejdskraftbehovet inden for begge disse grene af gartnerierhvervet.

Er din virksomhed ikke tilskudsberettiget inden for gartneriområdet:

- Havecentergartnerier er ikke tilskudsberettigede, da de ikke er primære jordbrugsvirksomheder, fordi de kun sælger planter. Dermed er havecentergartnerier ikke omfattet af i Bilag I til Traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

3.6 Hvem kan ikke få tilskud?

Nedenfor følger en ikke-udtømmende liste over virksomheder, der ikke kan få Etableringsstøtte til unge landbrugere.

Eksempler på virksomheder der ikke er tilskudsberettigede:

- Der kan ikke gives tilsagn om tilskud, såfremt der tidligere er udbetalt 5 års støtte efter vores tidligere ordning; Støtte til unge landbrugere, uanset om støtten er udbetalt til dig personligt eller til en virksomhed tilhørende dig.
- Der kan ikke gives tilsagn om tilskud, såfremt virksomheden, eller anden virksomhed helt eller delvist tilhørende dig, tidligere har modtaget tilskud under Etableringsstøtte til unge landbrugere.
- Virksomheder, som ikke er primære jordbrugsvirksomheder, f.eks. havecentergartnerier, fordi de kun sælger planter eller såkaldte vertikale landbrug, som alene anvender kunstigt lys i produktionen.
- Tilsagn kan ikke gives til virksomheder, hvis produktion ligger i et byområde.
- Tilsagn om tilskud kan ikke gives til konkursboer. Din virksomhed vil få afslag på sin ansøgning om tilsagn, hvis vi ved opslag på virk.dk kan konstatere, at virksomheden er gået konkurs.

3.7 Efter indsendelse af ansøgning om tilsagn har din virksomhed 1 års projektperiode

Fra din virksomhed har indsendt sin ansøgning om tilsagn, løber der en periode på 1 år - medmindre andet fremgår af tilsagnet eller bliver meddelt af os - hvor din virksomhed fortsat skal opfylde de krav der

stilles til fastholdelse (se afsnit 5.1). Denne periode betegner vi ”projektperioden”. Der er ikke mulighed for forlængelse af projektperioden.

Hvis din virksomhed ikke kan opfylde de krav der stilles til fastholdelse, i overensstemmelse med tilsagnet, kan du frafalde din virksomheds tilsagn og søge et nyt tilsagn i et efterfølgende ansøgningsår. Du skal dog være opmærksom på, at et tidligere opnået tilsagn, skal frafalde for at opnå et nyt tilsagn¹⁵, samt at det ikke nødvendigvis indebærer, at et nyt tilsagn om tilskud vil kunne opnås.

3.8 Udbetaling af tilskud

I indsatsområde fastholdelse kan der søges om udbetaling af tilskud, efter der er meddelt tilsagn¹⁶. Da ansøgning om udbetaling skal indgives i Tast selv skal du dog afvente, at udbetalingskemaet bliver tilgængelig i Tast selv, inden din virksomhed kan indsende ansøgning om udbetaling.

3.9 Opretholdelse og betingelser i virksomheden¹⁷

Hvis din virksomhed får tilskuddet udbetalt, er den forpligtet til at opretholde projektet i tre år efter datoen for udbetalingen. Forpligtelser, der skal opfyldes, er yderligere beskrevet i afsnit 7.2.

3.10 Hvordan må din virksomhed finansiere etableringen?

Tilskud under ordningen Etableringsstøtte til unge landbrugere er finansieret 100 pct. fra EU via Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og kan kombineres med andre offentlige, nationale tilskud i form af garanti, kaution eller lignende. Det kan eksempelvis være vækstkaution fra EIFO (Danmarks Eksport- & Investeringsfond). Der vil derfor ikke ske nogen modregning af andre offentlige eller nationale midler.

4. Når din virksomhed vil søge om tilskud

Dette kapitel indeholder de oplysninger, du skal bruge, når din virksomhed vil søge om tilskud.

I figur 4.1. kan du se en tidslinje med de datoer, du skal kende i fasen før ansøgning om tilsagn, og du kan se, hvilke ting din virksomhed skal være opmærksom på.

FIGUR 4.1. Tidslinje for fasen "Før ansøgning".

4.1 Ansøgningsperioder og ansøgningsfrister

I ansøgningsrunden for 2025, kan din virksomhed indsende sin ansøgning om tilsagn om tilskud fra mandag den 3. februar 2025 kl. 9.00, og vi skal senest have modtaget ansøgningen hos os onsdag den 23. april 2025 kl. 23:59.

De efterfølgende år forventes ansøgningsperioden at være følgende dage:

- 2. februar 2026 kl. 9.00 til 20. april 2026 kl. 23.59.
- 1. februar 2027 kl. 9.00 til 19. april 2027 kl. 23.59.

Det er ikke muligt at indsende en ansøgning efter ansøgningsfristen.

Ansøgningsperiode i 2025

Mandag den 3. februar 2025 kl. 9.00 – onsdag den 23. april 2025 kl. 23.59.

4.2 Sådan søger din virksomhed om tilskud

Din virksomhed skal sende sin ansøgning om tilsagn og efterfølgende ansøge om udbetaling ved brug af Styrelsens Tast selv.

Link til Tast selv finder du i tilskudsguiden på vores hjemmeside.

Her finder du også links til vejledning i brug af Tast selv.

Hvis du oplever problemer med Tast selv, skal du sørge for at dokumentere problemet, f.eks. ved hjælp af skærmbilleder og notering af tidspunktet for, hvornår du forsøgte at indsende ansøgningskemaet. Dokumentation skal kunne bruges af os til opslag i systemlogs for at bekræfte, at du oplevede problemer.

Hvis du er i tvivl om noget i forbindelse med din virksomheds ansøgning, kan du kontakte styrelsen på telefon: 33 95 80 00.

4.3 Hvad skal din virksomheds ansøgning indeholde?

Din virksomheds ansøgning om tilskud under Etableringsstøtte til unge landbrugere består af et udfyldt ansøgningskema, som du finder i Tast selv.

Alle obligatoriske afsnit i ansøgningskemaet skal være udfyldt, ellers kan din virksomhed ikke indsende skemaet.

I ansøgningskemaet vil vi spørge om oplysninger til og dokumentation på, at ansøgningsbetingelser for at opnå etableringsstøtten er opfyldt. Ansøgningsbetingelser er nærmere beskrevet i afsnit 3.1

Hvilke krav skal din virksomhed opfylde inden ansøgning om tilsagn, hvis den søger indsatsområde fastholdelse?

- Din virksomhed skal have et aktivt CVR-nummer.
- Din virksomhed skal være helt eller delvist ejet af en ung landbruger eller gartner (se afsnit 3.1.1).
- Den unge landbruger eller gartner skal være indtrådt som driftsleder i din virksomhed inden for op til 4 år før ansøgningstidspunktet.
- For at være driftsleder, skal, den unge landbruger eller gartner have en ejerandel på mindst 25 pct. i virksomheden og have en stemmeandel på mere end 50 pct. (se afsnit 3.1.2).
- Den unge landbruger eller gartner må ikke være fyldt 41 år (se afsnit 3.1.3).
- Den unge landbruger eller gartner skal opfylde krav om uddannelse eller have dokumenteret relevant erhvervs erfaring (se afsnit 3.1.4).
- Din virksomhed skal drive en primær landbrugsbedrift eller et gartneri (se afsnit 3.3)
- Din virksomheds produktion skal ligge i et landdistrikt (se afsnit 3.3.1)

- Din virksomhed skal have et årligt arbejdskraftbehov for en heltids – eller deltidsvirksomhed (se afsnit 4.4.1).
- Din virksomhed skal dokumentere overtagelse eller erhvervelse af fast ejendom eller erhvervelse af besætning, driftsinventar eller driftsmateriel mv., (se afsnit 3.1.5).
- Din virksomhed skal fremlægge sin forretningsplan i ansøgningsskemaet.

Ansøgningen skal vedlægges de nødvendige bilag:

- Relevante uddannelsesbeviser eller realkompetencevurdering fra relevant erhvervsskole jf. afsnit 3.1.4.
- Dokumentation for en af følgende:
  - Overtagelse eller erhvervelse af fast ejendom, fx en købsaftale eller et skøde
  - Erhvervelse af besætning, driftsinventar eller driftsmateriel mv, fx købsaftale, faktura, mv.

Såfremt vi mangler oplysninger eller bilag, vil vi partshøre din virksomhed, før vi træffer afgørelse. I tilfælde af, at der afgives falske eller vildledende oplysninger, anmelder vi det til politiet. Læs mere i afsnit 6.4

4.3.1 Heltidsvirksomhed eller deltidsvirksomhed?

Din virksomhed skal tage stilling til, om der skal søges om tilsagn om tilskud til en heltidsvirksomhed med et årligt arbejdskraftbehov på mindst 1.665 timer eller en deltidsvirksomhed med et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 timer.

Din virksomhed vælger selv, om den søger tilskud til fastholdelse af en heltidsvirksomhed eller deltidsvirksomhed. Din virksomhed skal have et dokumenteret arbejdskraftbehov på ansøgningstidspunktet, hvis din virksomhed søger indsatsområde fastholdelse. Hvis vi ikke automatisk kan beregne et opfyldt arbejdskraftsbehov i ansøgningsskemaet, så skal din virksomhed vedhæfte en beskrivelse af og dokumentation for, hvordan din virksomhed opfylder arbejdskravet.

Det afgørende er, at arbejdskraftbehovet for en heltids- eller deltidsvirksomhed opretholdes i projektperioden og opretholdelsesperioden (se afsnit 5.2 og 7.2).

Ligeledes er det muligt at søge om tilskud svarende til en deltidsvirksomhed, selvom beregningen af arbejdskraftbehovet i ansøgningsskemaet viser, at der er tale om en heltidsvirksomhed. Dette kan være relevant, f.eks. hvis din virksomhed planlægger at nedskalere driften i projekt- eller opretholdelsesperioden.

Vær opmærksom på, at så snart ansøgningsrunden er lukket, er det ikke muligt at ændre fra deltidsvirksomhed til heltidsvirksomhed¹⁸.

Din virksomheds ansøgning skal overholde følgende:

- Din virksomhed skal udfylde alle obligatoriske afsnit i ansøgningsskemaet.
- Din virksomhed skal indsende alle de nødvendige bilag.
- Din virksomhed skal give korrekte og ikke vildledende oplysninger, og må ikke fortie oplysninger, der har betydning for sagens afgørelse.

4.3.2 Krav om arbejdskraftbehov

Vi beregner automatisk eller manuelt din virksomheds årlige arbejdskraftbehov i forbindelse med anmodning om tilsagn. Ved beregningen anvender vi de normtimesatser, som fremgår af bilag 1 til bekendtgørelsen.

Når du udfylder din virksomheds ansøgning om tilsagn i vores selvbetjeningsløsning (Tast selv), vil beregningen som udgangspunkt ske automatisk ved, at der indhentes data fra det senest godkendte Fællesskema (FS), og/eller de seneste indberetninger til Det Centrale Husdyrregister (CHR). Hvis du er uenig i beregningen, eller hvis der ikke automatisk kan beregnes et opfyldt arbejdskraftbehov på baggrund af FS og CHR, skal du vedhæfte dokumentation for, at din virksomhed har et opfyldt arbejdskraftbehov på henholdsvis mindst 830 timer for en deltidsvirksomhed og mindst 1.665 timer for en heltidsvirksomhed, afhængigt af hvad din virksomhed søger om tilsagn om tilskud til.

Vi har fastsat normtimesatserne så de udgøres af en basissats og en normtimesats pr. ha., dyr m.v. Satsene er baseret på data fra Danmarks Statistik og på basis af en 5-årig periode. Derved er der taget højde for det årlige udsving i arbejdskraftbehov for de forskellige typer afgrøder og dyr. Normtimesatserne er en gennemsnitsberegning for alle typer landbrug eller gartnerier. Der er mange forskellige faktorer, som har indflydelse på det reelle arbejdskraftbehov for din virksomhed, såsom størrelse, sammensætning af virksomheden, beliggenhed, vejr mv. Du kan derfor opleve, at din egen opgørelse af din virksomheds faktiske tidsforbrug ikke stemmer overens med vores beregning.

Hvis vi ikke automatisk kan beregne at din virksomhed opfylder arbejdskraftbehovet skal der vedlægges dokumentation for, at din virksomhed har et opfyldt årligt arbejdskraftbehov på henholdsvis mindst 830 timer for en deltidsvirksomhed og mindst 1.665 timer for en heltidsvirksomhed, afhængigt af hvad din virksomhed har søgt tilsagn om tilskud til.

Eksempel på beregning af arbejdskraftbehovet:

Arbejdskraftbehovet for en konventionel landbrugsvirksomhed, som har 10 ammekøer, 5 kalve, 10 ha med vårbyg og 10 ha med hvede, beregnes således:

- *Vårbyg: 100 timer (basisforbrug) + (10 ha x 6,3 timer/ha) = 100 timer + 63 timer = 163 timer*
- *Hvede: 100 timer (basisforbrug) + (10 ha x 7,3 timer/ha) = 100 timer + 73 timer = 173 timer*
- *Ammekøer: 80 timer (basisforbrug) + (10 dyr x 2,9 timer/dyr) = 80 timer + 29 timer = 109 timer*
- *Kalve: 20 timer (basisforbrug) + (5 dyr x 2,9 timer/kalv) = 20 timer + 14,5 timer = 34,5 timer*

I alt: 479,5 timer

Virksomheden opfylder således ikke kravet om et årligt arbejdskraftbehov på 830 timer. Hvis der som dokumentation for råderet over arealer vedlægges et tinglyst skøde, skal du være opmærksom på, at:

- Enten ansøger eller den unge landbruger fremgår af skødet som adkomsthaver
- Det fremgår, hvor stort og hvilket areal skødet omfatter
- Det fremgår, at der er tale om fast ejendom til landbrugs- eller gartneriproduktion
- Der er tale om et aktuelt skøde, som er printet i forbindelse med udfærdigelse af ansøgning om udbetalingen.

Hvis der som dokumentation for råderet over arealer vedlægges en eller flere forpagtningsaftaler, skal du være opmærksom på, at forpagtningsaftalen skal indeholde oplysninger om:

- Hvem der bortforpagter
- Hvem der forpagter
- Dato for aftalens indgåelse
- Perioden, som forpagtningsaftalen omfatter
- Hvor stort og hvilket areal forpagtningsaftalen omfatter.

Dokumentationen for råderetten kan ikke stå alene. Vi har således brug for en markplan for at kunne fastslå om arbejdskraftbehovet er opfyldt.

I Tilskudsguiden på vores hjemmeside kan du under afsnittet *Beregning af arbejdskraftbehov* finde oversigter over, hvordan afgrøder fra FS og dyr fra CHR er inddelt i forskellige kategorier. Disse oversigter kan du anvende, hvis du har brug for at beregne din virksomheds årlige arbejdskraftbehov manuelt.

Der er en række afgrøder og dyr, som ikke fremgår af oversigterne. Det skyldes, at der ikke er fastsat normtimesatser for disse afgrøder og dyr, og de indgår derfor ikke i den automatiske beregning af arbejdskraftbehovet. Vi vil her foretage en manuel vurdering af disse afgrøder og dyr i sagsbehandlingen, hvis de fremgår af bilag 1 til Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

4.3.3 Din virksomheds forretningsplan er en del af ansøgningsskemaet

Din virksomheds forretningsplan består af budgettal for omsætning, dækningsbidrag og resultat af primær drift for de første tre år efter projektperioden, samt afsætningsforhold, f.eks. afsætning gennem et andels-selskab, til andre virksomheder eller direkte til konsum. Resultat af primær drift er din virksomheds resultat før privatforbrug, renteudgifter og afskrivninger.

4.4 Sådan træffer vi afgørelse om tilsagn om tilskud

Vi foretager en prioritering af alle de indkomne ansøgninger.

4.4.1 Prioritering af ansøgninger¹⁹

Ansøgningerne prioriteres efter den dato den unge landbruger indtræder, overtager eller stifter jordbrugs-bedrift eller gartneri, som driftsleder. Definitionen af en driftsleder er beskrevet i afsnit 6.2.2. Den anførte datering bestemmer rangordenen på ansøgningerne, således at nyere prioriteres før ældre.

I tilfælde af overansøgning og lighed i dato for etablering, vil der blive prioriteret efter datoen for oprettelsen af virksomhedens CVR-nummer. I tilfælde af fortsat prioriteringslighed vil den endelige prioriteringsliste blive lavet ved en elektronisk lodtrækning.

4.4.2 Årsager til, at din virksomhed kan få afslag på sin ansøgning

Din virksomhed kan få afslag på sin ansøgning på grund af prioritering, som beskrevet i afsnit 4.5.1. Virksomheden må gerne søge igen et efterfølgende år, hvis den har fået afslag eller selv har frafaldet sit tilsagn. Ansøgningskriterierne skal dog fortsat være opfyldt det år, der søges om tilsagn.

Der kan også være andre årsager til, at din virksomhed får afslag, f.eks. hvis den ikke opfylder kravene for tilskuddet – se boksen ”Hvilke krav skal din virksomhed overholde inden ansøgning?” i kapitel 3 *Er ordningen relevant for din virksomhed?*

4.5 Vær særligt opmærksom på

I dette afsnit kan du læse, hvad du skal være særligt opmærksom på, når du udfylder din virksomheds ansøgning.

Projektperioden starter den dag, vi modtager din virksomheds ansøgning. I hele ansøgningsperioden kan du lave opdateringer til din virksomheds ansøgning, også selvom du allerede har indsendt den. Projektperioden starter dog stadig den dag, vi modtog din virksomheds første ansøgning.

Vi sender et kvitteringsbrev som bekræftelse på, at vi har modtaget din virksomheds ansøgning via Tast selv. Kvitteringsbrevet bliver sendt automatisk umiddelbart efter, at du har indsendt din virksomheds ansøgning.

Hvis din virksomhed fortryder at søge om tilskud og endnu ikke har indsendt sin ansøgning, kan du i ansøgningsperioden annullere din oprettede klade. Når du annullerer din virksomheds ansøgning, bibeholder den muligheden for senere at oprette en ny ansøgning.

Hvis du fortryder den indsendte ansøgning om tilsagn om tilskud, kan du i ansøgningsperioden annullere ansøgningen under fanen ”Frafald af ansøgning”. I denne situation bibeholder din virksomhed også muligheden for senere at oprette en ny ansøgning.

4.5.1 Hvad kan du gøre for at hjælpe sagsbehandlingen?

Medsend kun det nødvendige materiale til din virksomheds ansøgning, ellers vil sagsbehandlingstiden forlænges unødvendigt.

Husk at svare hurtigt og fyldestgørende på partshøringer. Det er vigtigt, at du læser vores høringsbreve grundigt og er sikker på, at du har svaret på alle spørgsmål, når din virksomhed sender svaret ind. Hvis din virksomhed ikke indsender de oplysninger, som vi efterspørger, har vi mulighed for at træffe afgørelse (herunder om afslag) på det foreliggende grundlag. Det er derfor vigtigt, at din virksomhed medvirker til at oplyse sagen.

4.6 Svarproces

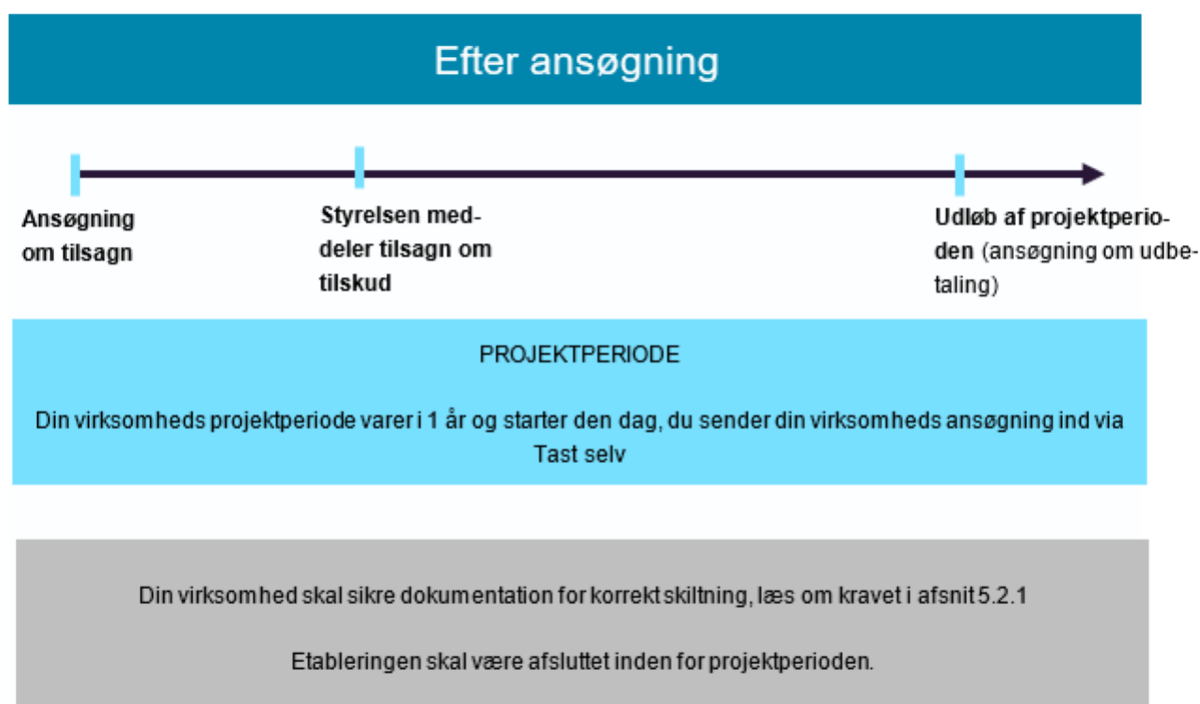
Når vi har behandlet din virksomheds ansøgning og har vurderet, om din virksomhed får tilsagn om tilskud eller afslag, sender vi afgørelsen til din virksomhed. Vores afgørelse kan du også finde i Tast selv.

Hvis din virksomhed får tilsagn, modtager den et tilsagnsbrev, hvori dit projekt bliver beskrevet og størrelsen på tilsagnsbeløbet er anført (se afsnit 2.6). Hvis din virksomhed får afslag på sin ansøgning, modtager den et afslagsbrev med begrundelse for afslaget samt en klagevejledning.

5. Hvis din virksomhed får tilsagn

I dette kapitel kan du læse, hvad din virksomhed skal leve op til, hvis den får tilsagn om tilskud.

I figur 5.1. herunder kan du se en tidslinje, og hvilke ting din virksomhed skal være opmærksom på, når den får tilsagn om tilskud.

FIGUR 5.1 Tidslinje for fasen "Efter ansøgning".

5.1 Projektperiodens start og slut

Projektperiode:

- Projektperioden er 1 år. Det betyder, at din virksomhed fra ansøgningstidspunktet har 1 år til at gennemføre etableringen. Når dette er gennemført, kan din virksomhed anmode om udbetaling af tilskuddet.
- Projektperioden starter den dag, vi modtager din virksomheds ansøgning om tilsagn.
- Hvis din virksomhed inden ansøgningsfristens udløb har ændret i sin ansøgning og indsendt den på ny, ændrer det ikke på projektperiodens startdato.
- Hvis din virksomhed anmoder om udbetaling, inden projektperioden er udløbet, slutter projektperioden den dag, vi modtager din virksomheds anmodning om udbetaling. Det vil sige, at det også er denne dato, der er skæringsdato for, hvilke dokumenter vi kan godkende i sagsbehandlingen.

5.2 Krav i projektperioden

I projektperioden skal din virksomhed fastholde landbrugsbedriften eller gartneriet i overensstemmelse med tilsagnet. Når du – efter det bliver muligt i Tast selv - indsender din anmodning om udbetaling af tilskud, skal du dokumentere, at etableringen opfylder kravene. Du kan læse mere om de betingelser din virksomhed skal opfylde på udbetalingstidspunktet i afsnit 6.2.

Hvis din virksomhed opnår tilsagn om tilskud, er det første, du skal være opmærksom på, at der skal skiltes i projektperioden (se nedenfor under afsnit 5.2.1).

5.2.1 Skiltning

Det er et krav i EU-reglerne, at din virksomhed skal informere offentligheden om, at den modtager 100 pct. tilskud fra EU til en etablering. I bekendtgørelsen kaldes at informere på denne måde for ”skiltning”²⁰.

I de følgende afsnit kan du læse mere om skiltning:

- Hvor lang tid, hvornår og hvor skal din virksomhed skilte
- Hvordan din virksomhed skal skilte
- Hvor din virksomhed kan finde de skabeloner, logoer og den tekst, som den skal bruge
- Hvordan din virksomhed dokumenterer, at den har skiltet korrekt
- At vi nedsætter din virksomheds tilskud, hvis den ikke har skiltet korrekt.

5.2.2 Hvor lang tid skal din virksomhed skilte?

Din virksomhed skal skilte senest 7 kalenderdage efter tilsagnsdatoen og indtil datoen, hvor den har modtaget sin udbetaling af tilskud. Din virksomhed skal sikre dokumentation for, at skiltning er påbegyndt rettidigt.

5.2.3 Hvornår og hvor skal din virksomhed skilte?

Når din virksomhed anmoder om udbetaling af tilskuddet, skal den dokumentere, at der er skiltet korrekt. Dokumentationen skal indsendes sammen med anmodning om udbetaling, for at din virksomhed kan dokumentere korrekt skiltning fra tilsagnstidspunktet.

Din virksomhed skal skilte i følgende situationer:

- Hvis din virksomhed har et officielt websted eller en officiel profil på et socialt medie, skal din virksomhed her informere om, at den får tilskud fra EU.
- Hvis din virksomhed har dokumenter og kommunikationsmateriale, der vedrører etableringen, skal din virksomhed heri informere om, at den får tilskud fra EU.

Din virksomhed skal skilte på officielle websteder og officielle profiler på sociale medier

Hvis din virksomhed har et officielt websted eller en officiel profil på et socialt medie, skal der her informeres om tilskuddet fra EU.

Det er ikke et krav, at din virksomhed skal have et officielt websted eller en officiel social medieprofil. Har den ikke allerede et officielt websted eller en officiel social medieprofil, er det ikke et krav, at der oprettes én. Du skal dog være opmærksom på, at hvis din virksomhed opretter en officiel hjemmeside eller en officiel social medieprofil i løbet af projektperioden, er virksomheden i så fald forpligtet til at skilte her frem til udbetalingstidspunktet.

Hvornår er et websted eller en profil på et socialt medie ”officiel”?

Et officielt websted er en hjemmeside tilknyttet dig, din virksomhed, eller en anden indehaver af virksomheden, og som har indhold om virksomheden eller etableringen. Et websted med udelukkende privat indhold, som ikke er relateret til virksomheden eller etableringen, betragtes altså ikke som officiel. Der skal informeres om tilskuddet fra EU på virksomhedens officielle websted. Det kan være på en selvstændig underside eller på en side, der beskriver etablering; eksempelvis en ”om os” side.

En social medieplatform kan eksempelvis være Facebook, X, Instagram eller TikTok. En officiel profil kan være en profil tilknyttet dig, din virksomhed, eller en anden indehaver af virksomheden, og som har indhold om virksomheden eller etableringen. Har du derimod en privat social medieprofil, som ikke nævner bedriften eller etableringen, og som du udelukkende har som privat person, skal du ikke skilte på denne. Du skal være opmærksom på, at din

private profil kan betragtes som en officiel profil, hvis du eksempelvis skriver om din gårdbutik, eller om initiativer, din virksomhed tager i lokalområdet.

Hvorvidt et websted eller en profil er officiel, er en konkret vurdering. Styrelsen lægger ved vurderingen heraf bl.a. vægt på, om indholdet på hjemmesiden eller profilen hovedsageligt promoverer virksomheden eller etableringen, og om indholdet har markedsføringsmæssig karakter. Det kan eksempelvis være indhold om dagens gang i virksomheden. I så fald vil der være tale om et officielt websted eller en officiel profil på et socialt medie, hvor der skal skiltes.

Oprensningen ovenfor af sociale medieplatforme er ikke udtømmende, og reglerne gælder, uanset hvilke former for sociale medier der er tale om.

Din virksomhed skal skilte på dokumenter og kommunikationsmateriale

Din virksomhed skal informere om, at den modtager tilskud fra EU på dokumenter og kommunikationsmateriale, der vedrører gennemførelsen af etableringen, og som er beregnet til offentligheden eller deltagerne i projektet. Materiale, som er beregnet til offentligheden, kunne eksempelvis være nyhedsbreve, pjecer, brochurer, vejledninger eller lignende. Materiale, som er beregnet til deltagerne i projektet, kunne eksempelvis være interne rapporter, interne vejledninger, dagsordener og materiale, du sender til eksempelvis investorer eller partnere. Der skal dog ikke være skiltning på mailkorrespondance.

5.2.4 Hvordan skal din virksomhed skilte?

Hvis din virksomhed har et officielt websted eller en officiel profil på en social medieplatform, skal den skilte. Din virksomhed skal også skilte på dokumenter og kommunikationsmateriale, der vedrører gennemførelsen af etableringen, og som er beregnet til offentligheden eller deltagerne i etableringen. Din virksomhed skal skilte uanset etableringens størrelse ved at gøre følgende:

- **Informere om etableringen, herunder etableringens titel, mål og resultater samt en kort beskrivelse af etableringen**

Virksomheden skal informere offentligheden om etablering. Det betyder, at skiltningen skal indeholde en kort beskrivelse af etableringen. En kort beskrivelse af etableringen kan eksempelvis inkludere informationer om, hvad formålet med etableringen er, hvor stort det skal være, eller hvor lang tid det forventes at tage. Virksomheden skal også informere om etableringens mål og resultater. Etableringens mål kan eksempelvis være, at der skal ske et ejerskifte/generationsskifte af virksomheden. Etableringens resultater skal være de resultater, som virksomheden forventer at få ud af etableringens gennemførelse.

Din virksomheds skiltning skal endvidere oplyse titlen på din etablering. Din etableringstitel kan bl.a. omhandle navnet på din virksomhed, adresse eller navnet på ejendommen, som relaterer sig til etableringen mv.

Din virksomhed kan informere om sin etablering eksempelvis ved at angive de påkrævede informationer i profilens biografi på en ”om os-side” eller i et fastgjort opslag. Du må gerne bruge emojis, billeder eller lignende.

– **Fremhæve, at tilskuddet er fra Den Europæiske Union**

Tilskuddet fra EU kan eksempelvis fremhæves ved at skrive det beløb, virksomheden har fået tilsagn om tilskud til eller ved at skrive, at projektet modtager tilskud fra EU.

– **Vise EU-logoet.**

EU-logoet skal fremgå af din virksomheds skiltning, og det skal stemme overens med de krav, som er fastsat i EU-forordning 2022/129, bilag II. Du kan finde disse formkrav i bekendtgørelsens bilag 2.

Du skal være særligt opmærksom på, at der ved siden af EU-logoet skal tilføjes ”Finansieret af Den Europæiske Union”.

For at gøre det nemmere for din virksomhed at leve op til skiltekravene, har Styrelsen udarbejdet en skilteskabelon, som indeholder alle de nødvendige elementer. Hvis virksomheden bruger skilteskabelonen, er der sikkerhed for, at alle formkrav opfyldes. Skilteskabelonen findes på styrelsens hjemmeside, se næste afsnit.

5.2.5 Find logo og tekst

Din virksomhed kan finde det nødvendige logo, tekst og skilteskabelon på Styrelsens hjemmeside: Søg efter ”*Krav om skiltning, hvis du modtager tilskud under landbrugsreformen 2023*”. Der er både skabeloner til officielle websteder og officielle sociale medieprofiler.

5.2.6 Hvordan dokumenterer din virksomhed, at den har skiltet korrekt?

For at få udbetalt din virksomheds tilskud, skal den bl.a. dokumentere, at den har skiltet korrekt. Læs nærmere nedenfor om, hvilken dokumentation du skal indsende i forbindelse med din virksomheds skiltning.

Vi kontrollerer, om din virksomhed skilter korrekt på sit officielle websted eller sin officielle profil på de sociale medier. Det er virksomhedens ansvar at dokumentere, at virksomheden skilter korrekt.

Sådan dokumenterer din virksomhed, at den har skiltet på et officielt websted eller en officiel profil på en social medieplatform

Hvis din virksomhed har et officielt websted eller en officiel profil på en social medieplatform, skal den dokumentere, at der er skiltet korrekt ved at gøre følgende:

1. Indsende to skærbilleder med synlig datopåtegning, der viser:
  - a) Skiltningens indhold. Det skal være muligt at læse den tekst, der står på skiltningen, samt at se hvilket logo, der er på skiltningen, og
  - b) Skiltningens placering på webstedet og/eller den sociale medieprofil.
2. Oplyse adressen på webstedet og/eller brugernavnet på den sociale medieprofil.

Sådan dokumenterer din virksomhed, at den har skiltet på dokumenter og kommunikationsmateriale

Du skal indsende dokumentation for skiltningen i kommunikations- og informationsmaterialet ved ansøgning om udbetaling, enten i form af:

- Selve publikationen i elektronisk form
- Fotos af publikationen inklusive dato
- Angivelse af webstedet.

5.2.7 Vi nedsætter din virksomheds tilskud, hvis der ikke er skiltet korrekt

Hvis din virksomhed ikke overholder reglerne for skiltning, får den en sanktion på 1 pct. af tilskuddet. Vi trækker beløbet fra tilskuddet, inden vi foretager udbetalingen.

5.3 Frist for at gennemføre fastholdelsen

Projektperioden er på 1 år, og løber fra ansøgning om tilsagn er modtaget i styrelsen. Projektperiodens slutdato er angivet i dit tilsagnsbrev, med mindre andet senere bliver meddelt af os²¹. Din virksomhed erklærer ved ansøgning om udbetaling projektet for afsluttet. Dette skal gøres senest på projektperiodens slutdato²².

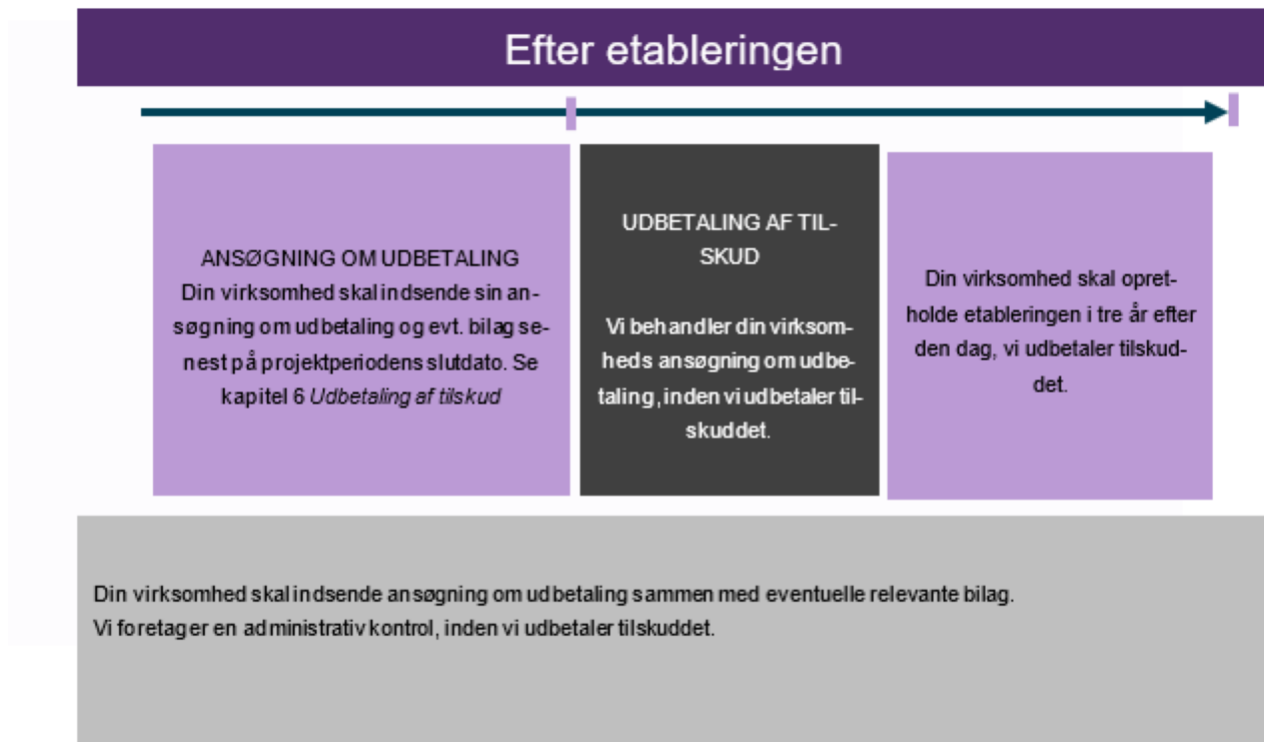
Ved ansøgning om udbetaling erklærer din virksomhed projektet for afsluttet og gennemført i overensstemmelse med tilsagnet. Vi kan udbetale tilskuddet, når betingelserne er opfyldt. Læs mere om betingelserne i afsnit 6.2.

Hvis etableringen ikke kan gennemføres rettidigt, kan du frafalde din virksomheds tilsagn og søge et nyt tilsagn i et efterfølgende ansøgningsår. Du skal dog være opmærksom på, at et tidligere opnået tilsagn, skal frafalde for at opnå et nyt tilsagn²³, samt at det ikke nødvendigvis indebærer, at et nyt tilsagn om tilskud vil kunne opnås.

6. Udbetaling af tilskud

Kapitlet indeholder informationer om, hvad din virksomhed skal være opmærksom på, når den vil søge om udbetaling af tilskud.

I figur 6.1. kan du se en tidslinje for fasen efter ansøgning om udbetaling, som viser, hvad der skal ske, når din virksomhed har afsluttet etableringen.

FIGUR 6.1. Tidslinje for fasen "Efter etableringen".

6.1 Din virksomhed kan søge om udbetaling af tilskuddet, når etableringen er gennemført

Din virksomheds ansøgning om udbetaling af tilskuddet skal være modtaget hos os senest på projektperiodens slutdato, som er angivet i tilsagnsbrevet eller senere meddelt af os.

Hvis vi modtager ansøgningen om udbetaling af tilskud efter datoen for projektperiodens afslutning, nedsætter vi tilskuddet med 1 pct. pr. kalenderdag til og med den 20. kalenderdag. En forsinkelse på mere end 20 kalenderdage medfører, at vi nedsætter tilskuddet med 100 pct., og tilsagnet vil bortfalde.

Hvis du indsender din virksomheds ansøgning om udbetaling af tilskuddet inden udløbet af projektperioden, erklærer du dermed etableringen for afsluttet og gennemført. Det vil sige, at du ikke vil have mulighed for at udbedre eventuelle mangler i din etablering, da projektperioden afsluttes ved indsendelse af ansøgning om udbetaling af tilskud.

6.2 Betingelser for udbetaling

I dette afsnit forklarer vi hvilke betingelser skal være opfyldt inden ansøgning om udbetaling.

Ved ansøgning om udbetaling for indsatsområde fastholdelse skal din virksomhed overholde følgende krav²⁴ :

- Din virksomhed skal have et aktivt CVR-nummer.
- Den unge landbruger eller gartner skal direkte eller indirekte være reel ejer af din virksomhed (se afsnit 3.1.1).
- Den unge landbruger eller gartner skal være driftsleder i virksomheden der er tilsagnshaver (se afsnit 3.1.2) dvs. den unge landbruger eller gartner skal have en stemmeandel på mere end 50 pct. i din virksomhed og en ejerandel på mindst 25 pct. (se afsnit 3.1.2).
- Din virksomhed må ikke være gået konkurs.
- Din virksomhed skal drive en primær landbrugsbedrift eller et gartneri. (se afsnit 3.3)
- Din virksomheds produktion skal ligge i et landdistrikt (se afsnit 3.3.1)–
- Din virksomhed skal have et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 eller 1.665 arbejdstimer afhængigt af, om der er søgt om tilskud til etablering af en heltidsvirksomhed eller deltidsvirksomhed (se afsnit 4.4.1).
- Din virksomhed skal opfylde betingelser vedr. fast ejendom eller driftsaktiver (se afsnit 3.1.5).
- Såfremt din virksomhed skal skilte, fordi den har et officielt websted, en officiel profil på en social medieplatform eller hvis projektet omfatter dokumenter og kommunikationsmateriale, der vedrører gennemførelsen af projektet og som er til offentligheden eller deltagerne skal der ved anmodning om udbetaling sendes dokumentation herfor.

Kravene er de samme, som på tidspunkt for ansøgning om tilsagn. Du skal således opfylde de samme betingelser, i overensstemmelse med dit tilsagn, på udbetalingstidspunktet. Og evt. skal din virksomhed have skiltet.

²⁴ Bekendtgørelsen § 15, jf. § 4 og § 7, nr. 3.

6.3 Sådan søger din virksomhed om udbetaling

Din virksomhed skal indsende sin ansøgning om udbetaling til os via Tast selv.

Link til Tast selv finder du i Tilskudsguiden på vores hjemmeside. Her finder du også links til vejledning i brug af Tast selv.

Hvis du oplever problemer med Tast selv, skal du sørge for at dokumentere problemet, f.eks. ved hjælp af skærmbilleder og notering af tidspunktet, for hvornår ansøgning om udbetaling blev forsøgt indsendt. Dokumentationen skal kunne bruges af os til at bekræfte, at du oplevede problemer.

Hvis du er i tvivl om noget i forbindelse med din virksomheds ansøgning om udbetaling, kan du kontakte os på telefon: 33 95 80 00

6.3.1 Hvad skal din virksomheds udbetalingsansøgning indeholde?

Din virksomhed skal udfylde alle obligatoriske afsnit i udbetalingskemaet, og vedlægge alle nødvendige bilag.

Såfremt vi mangler oplysninger eller bilag til din virksomheds ansøgning om udbetaling, vil vi partshøre din virksomhed, før vi træffer afgørelse.

I tilfælde af, at der afgives falske eller vildledende oplysninger, anmelder vi det til politiet. Læs mere i afsnit 6.4.

6.4.2 Skiltning

Hvis din virksomhed har et officielt websted, en officiel profil på en social medieplatform, eller hvis den udarbejder dokumenter eller kommunikationsmateriale, der vedrører gennemførelsen af projektet og som er beregnet til offentligheden eller deltagerne, er der krav om korrekt skiltning fra tilsagnstidspunktet indtil datoen for udbetaling. Med ansøgningen om udbetaling skal du indsende dokumentation for korrekt udført skiltning. (se afsnit 5.2).

6.4.3 Konkurs

Vi kan ikke udbetale tilskud til konkursboer. Din virksomhed vil få afslag på sin anmodning om udbetaling, hvis vi ved opslag på virk.dk kan konstatere, at virksomheden er gået konkurs²⁵.

6.4 Svig med EU-midler og misbrug af tilskud

For at beskytte Unionens finansielle interesser skal vi sikre, at der ikke sker svig eller misbrug med EU's midler. Vi kontrollerer derfor ansøgninger om tilskud for svig. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling eller en handling, du undlader at gøre, der påvirker din ret til at modtage tilskud eller påvirker, hvor meget du kan få i tilskud. Det kan for eksempel være, hvis:

- Dokumenter fra virksomheden er misvisende eller forfalskede.
- Din virksomhed anvender midler eller investeringer til et andet formål, end de var tiltænkt og bevilget til.

Som en del af kontrol for svig forbeholder vi os ret til at kontakte tredjeparter, der har forbindelse til ansøgningen om tilskud.

Vi anmelder sagen til politiet, hvis vi har mistanke om svig. Uanset resultatet af politianmeldelsen kan du miste tilskuddet, hvis vi modtager en ansøgning fra dig med forfalskede dokumenter, urigtige eller vildledende oplysninger eller ved at fortie oplysninger. Din virksomhed kan også risikere bøde, eller at din virksomhed skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage. Din virksomhed skal føre tilsyn med opgaver, som du som tilskudsmodtager får løst af en tredjepart, f.eks. en konsulent. Gør du ikke det, kan det få konsekvens for dit tilskud, selv om det ikke er dig, der har løst opgaven.

6.5 Fysisk kontrol i virksomheden

I udgangspunktet kontrollerer vi ordningen administrativt når vi sagsbehandler ansøgninger om udbetalinger, men vi forbeholder os retten til at foretage fysisk kontrolbesøg, såfremt forholdene måtte kræve det.

6.6 Modregning i udbetalingsbeløbet

Hvis din virksomhed har restancer på vores øvrige ordninger, kan de blive modregnet ved udbetaling af din virksomheds tilskud under Etableringsstøtte til unge landbrugere.

6.7 Vi bruger NemKonto

Vi overfører tilskuddet til den NemKonto, som er tilknyttet din virksomhed. Hvis din virksomhed ikke allerede har en NemKonto, skal du henvende dig til dit pengeinstitut.

6.8 Vi indberetter til skattemyndighederne

Vi indberetter det udbetalte tilskud til skattemyndighederne.

Der er ikke indbygget nogen skattefritagelse for udbetalinger af tilskud efter ordningen, hvorfor udbetalingerne er skattepligtige.

Forhold af skattemæssig karakter falder uden for vores myndighedsområde, og vi kan derfor ikke vejlede din virksomhed om skattemæssige forhold. Du skal derfor selv afklare med skattemyndighederne, hvordan tilskuddet skal håndteres skattemæssigt.

6.9 Oplysninger til statistik og EU

Når etableringen er gennemført, skal din virksomhed i ansøgningen om udbetalingen angive oplysninger, der skal bruges til statistik og afrapportering til EU. Dette sker via Tast selv. Det er en betingelse for udbetaling, at vi har modtaget alle oplysninger.

6.9.1 Opretholdelse

Du skal opretholde din etablering i en periode på tre år efter, at din virksomhed har fået sin udbetaling. I den periode (opretholdelsesperioden) skal din virksomhed opretholde alle kriterierne for tilskudsberettigelse (se afsnit 7.2.) Såfremt det ikke sker, vil der blive fremsat krav om delvis eller fuld tilbagebetaling af det udbetalte tilskud.

I opretholdelsesperioden kontrollerer vi løbende alle sager for, om betingelser for tilsagn og udbetaling er overholdt.

Du kan læse mere om opretholdelsesperioden i kapitel 7 *Opretholdelse af etableringen*.

6.10 Bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud

Din virksomheds tilsagn kan bortfalde i en række tilfælde²⁶, som uddybes i de følgende afsnit.

6.10.1 Hvornår vil tilsagnet bortfalde?

Vi træffer afgørelse om bortfald af tilsagn og eventuelt udbetalt tilskud vil blive krævet helt eller delvist tilbagebetalt, hvis:

- Din virksomhed har givet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse. Dette gælder også, når oplysningerne gives af en anden person med en fuldmagt til din virksomheds ansøgning.
- Din virksomhed ikke overholder sin oplysningspligt, jf. lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. § 8 (se afsnit 6.10.2).
- Din virksomhed - i forbindelse med kontrol - lægger hindringer i vejen for kontrolmyndighedens adgang til området eller områderne for etableringen.
- Vi har modtaget din virksomheds anmodning om udbetaling mere end 20 kalenderdage efter projektperiodens afslutning.
- Et eller flere betingelser for udbetaling af tilskuddet ikke er opfyldt. Læs mere i afsnit 6.2.

I tilfælde af tilbagebetalingskrav vil der blive pålagt renter i overensstemmelse med renteloven. I tilfælde af grove misligholdelser kan straf komme på tale²⁷.

6.10.1 Udbetaling på uretmæssigt grundlag²⁴

Hvis vi senere konstaterer, at tilskud er udbetalt på uretmæssigt grundlag, træffer vi afgørelse om hel eller delvis nedsættelse af tilskuddet og kan kræve allerede udbetalt tilskud tilbagebetalt.

6.10.2 Din virksomhed har oplysningspligt til os²⁴

Hvis vi forlanger det, skal din virksomhed – i hele perioden, hvor betingelserne for tilskud skal være opfyldt – afgive en erklæring til os om, hvorvidt betingelserne for tilskud er opfyldt.

Desuden skal din virksomhed – i hele opretholdelsesperioden - underrette os, hvis betingelserne for tilskud ikke længere er opfyldt.

6.10.3 Din virksomhed skal give nødvendige oplysninger eller bistand ved kontrol²⁴

I forbindelse med kontrol, skal din virksomhed afgive alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollens gennemførelse. Din virksomhed skal veder-

lagsfrit yde den fornødne bistand til os ved kontrol, kopiering og udlevering af skriftligt materiale samt udskrifter af oplysninger, som opbevares i elektronisk form.

6.10.4 Hvis vi modtager din virksomheds anmodning om udbetaling mere end 20 kalenderdage for sent

Udbetaling af tilskud nedsættes med 1 pct. pr. kalenderdag til og med den 20. kalenderdag, hvis vi modtager din virksomheds ansøgning om udbetaling efter udløbet af projektperioden. En forsinkelse på mere end 20 kalenderdage medfører 100 pct. nedsættelse af tilskuddet, og din virksomheds tilsagn bortfalder dermed²⁸.

6.10.5 Hvis din virksomhed ikke opretholder etableringen

Vi kræver tilskuddet tilbagebetalt, hvis etableringen ikke opretholdes i opretholdelsesperioden, som regnes fra datoen for udbetaling af tilskuddet. Tilbagebetalingsbeløbet beregnes efter procentsatser i ordningens bekendtgørelse²⁹. Du kan læse mere herom i kapitel 7 *Opretholdelse af etableringen*.

6.11 Nedsættelse af tilskud

Tilskuddet nedsættes, hvis du anmoder om udbetaling for sent eller ikke skilter korrekt. Læs mere om forpligtelser i de to følgende afsnit herunder.

6.11.1 Hvis din virksomhed søger om udbetaling af tilskuddet for sent³⁰

Din ansøgning om udbetaling af tilskud skal være modtaget hos os senest på slutdato for projektperioden, hvis du vil undgå, at din virksomheds tilskud bliver nedsat. Hvis vi modtager din virksomheds ansøgning om udbetaling af tilskud for sent, nedsætter vi tilskuddet med 1 pct. pr. kalenderdag. En forsinkelse på mere end 20 kalenderdage medfører 100 pct. nedsættelse af tilskuddet, og din virksomheds tilsagn bortfalder dermed.

6.11.2 Hvis din virksomhed ikke skilter korrekt

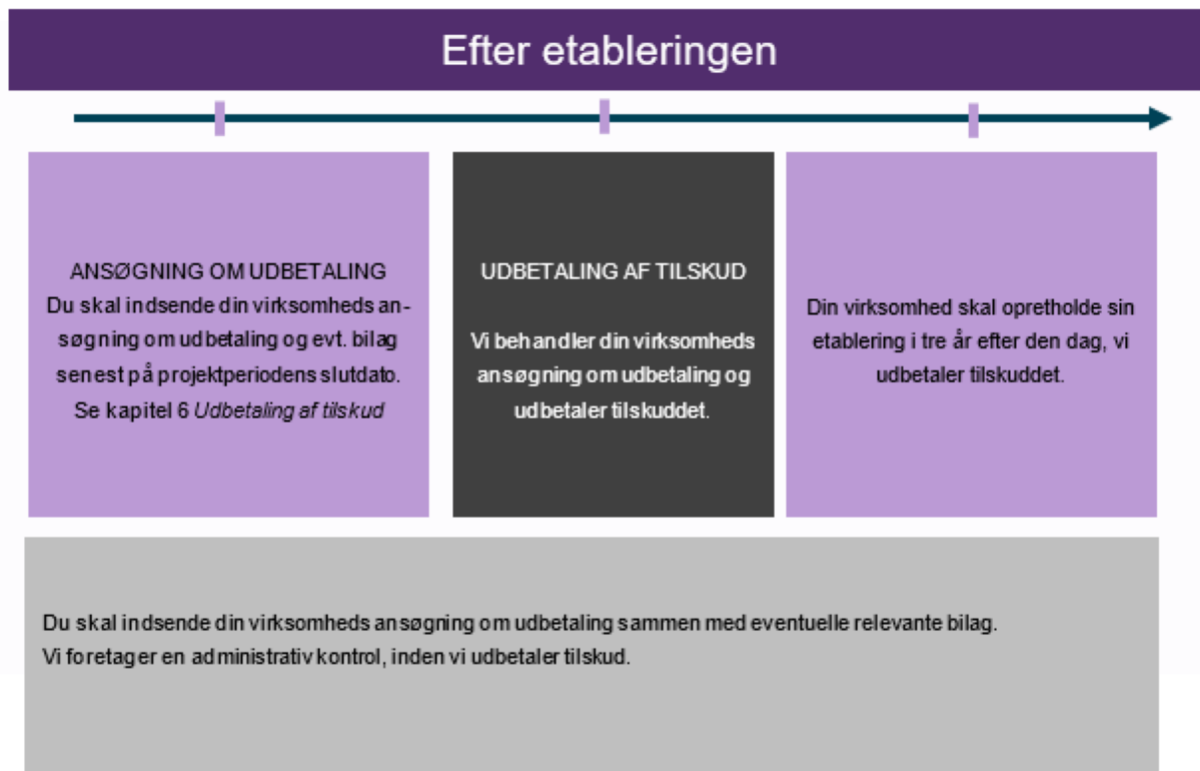
Hvis din virksomhed ikke skilter korrekt, nedsætter vi tilskuddet med 1 pct. af tilskudsbeløbet. Nedsættelsen sker, inden vi udbetaler tilskuddet³¹.

Læs mere om, hvordan din virksomhed skilter korrekt i afsnit 5.2.1.

7. Opretholdelse af etableringen

Dette kapitel indeholder oplysning om de krav, din virksomhed skal overholde under opretholdelsen af etableringen. Denne periode betegner vi som opretholdelsesperioden. Kapitlet indeholder også informationer om, hvad din virksomhed forpligter sig til ved at søge om tilskud.

I figur 7.1. kan du se en tidslinje for fasen efter ansøgning om udbetaling, som viser, hvad der skal ske, mens din virksomhed skal opretholde etableringen³².

FIGUR 7.1. Tidslinje for fasen "Efter udbetaling".

FIGUR 7.1. Tidslinje for fasen "Efter udbetaling".

7.1 Krav i opretholdelsesperioden

Din virksomhed skal overholde alle betingelser for tilskudsberettigelse i tre år efter den dag, vi udbetaler tilskuddet. Læs mere om betingelser for tilskudsberettigelse i afsnit 6.2.

I opretholdelsesperioden skal din virksomhed overholde følgende krav:

- Din virksomhed skal have et aktivt CVR-nummer.
- Den unge landbruger eller gartner skal helt eller delvist eje din virksomhed (tilsagnshaver) (se afsnit 3.1.1).
- Din virksomhed (tilsagnshaver) skal drive en primær landbrugsbedrift eller et gartneri med et årligt arbejdskraftbehov på mindst 830 eller 1.665 arbejdstimer afhængigt af, om der er søgt om tilskud til etablering af en heltidsvirksomhed eller deltidsvirksomhed (se afsnit 4.4.1).
- Din virksomheds produktion skal ligge i et landdistrikt (se afsnit 3.3.1)
- Den unge landbruger eller gartner skal være driftsleder ved at have en stemmeandel på mere end 50 pct. og en ejerandel på mindst 25 pct. i din virksomhed (tilsagnshaver) (se afsnit 3.1.2).
- Din virksomhed skal opfylde grundlaget for etableringen vedrørende overtagelse af fast ejendom eller køb af besætning eller driftsaktiver m.v. (se afsnit 3.1.5). Såfremt grundlaget for tilsagnshavers etablering ændres, skal dette erstattes af tilsvarende aktiver eller investeringer som led i almindelig landbrugsmæssig og forretningsmæssig drift samt kunne dokumenteres.
- Din virksomhed (tilsagnshaver) må ikke være gået konkurs.

7.1.1 Vi kan kræve tilskuddet tilbagebetalt, hvis din virksomhed ikke opretholder fastholdelsen

Vi kan kræve tilskuddet helt eller delvis tilbagebetalt, hvis din virksomhed ikke opretholder fastholdelsen. Vi anvender følgende procentsatser ved beregningen af tilbagebetalingskravet:

- 1) Hvis betingelserne er overholdt i 0 dage eller i op til én måned, medfører det, at tilsagnet bortfalder, og hele tilskuddet kræves tilbagebetalt.
- 2) Hvis betingelserne er overholdt i mere end én måned, men ikke mere end 18 måneder, medfører det, at 80 pct. af tilskuddet kræves tilbagebetalt.
- 3) Hvis betingelserne er overholdt i mere end 18 måneder, men mindre end 36 måneder, medfører det, at 40 pct. af tilskuddet kræves tilbagebetalt.
- 4) Såfremt arbejdskraftbehovet i løbet af opretholdelsesperioden ikke opfyldes med mindst 830 timer, kræves tilskuddet tilbagebetalt efter en konkret vurdering.

Hvis produktionsaktiviteten ophører i opretholdelsesperioden som følge af konkurs, kræver vi som udgangspunkt ikke tilbagebetaling. Dette dog under forudsætning af at konkursen er eneste årsag til, at etableringen ikke kan opretholdes.

Hvis der er forhold omkring konkursen, der indikerer, at den er indtrådt som følge af uforsvarlig ledelse af selskabet, vil vi efter en konkret vurdering kunne kræve tilskuddet tilbagebetalt.

7.2 Kontrol i opretholdelsesperioden

I opretholdelsesperioden kontrolleres det, om din virksomhed opretholder etableringen.

I opretholdelsesperioden vil dit projekt minimum én gang årligt blive kontrolleret administrativt for, om betingelserne fortsat er overholdt. Der sendes partshøringer, såfremt der er behov for yderligere dokumentation fra din virksomhed. Vi sender ikke partshøringsbreve, hvis vi vurderer, at din virksomhed fortsat overholder betingelserne.

Til brug for kontrollen kan vi indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder³³.

– Din virksomhed skal yde den nødvendige vejledning og hjælp ved kontrollens gennemførelse. Som kontrolmyndighed skal styrelsen herunder have adgang til at besigtige fastholdelsen i forbindelse med kontrol mod behørig legitimation. Der skal vederlagsfrit ydes den fornødne bistand ved kontrol i form af kopiering og udlevering af skriftligt materiale samt udskrifter af elektroniske data.

I forbindelse med kontrol skal din virksomhed afgive alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollens gennemførelse, og din virksomhed skal vederlagsfrit yde den fornødne bistand til os, herunder ved kopiering og udlevering af skriftligt materiale og udskrifter af oplysninger, som opbevares i elektronisk form.

Du kan læse mere om kontrol samt vores kodeks for det gode kontrolbesøg på vores hjemmeside.

8. Yderligere oplysninger

8.1 Lovgrundlaget

8.1.1 Danske regler

- Bekendtgørelse nr. 1774 af 20. december 2024 om Etableringsstøtte til unge landbrugere.
- Lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., jf. Lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.

8.1.2 EU-regler

- De overordnede rammer for ordningen er beskrevet i EU's CAP-planforordning 2021/2115, artikel 4, stk. 6, litra a-c, artikel 75 samt i den danske CAP-plan.
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for tilskud til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013.
- Kommissionens Gennemførelsesforordning (EU) 2021/2289 af 21. december 2021 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 om præsentationen af indholdet af de strategiske planer og om det elektroniske system til sikker udveksling af oplysninger.
- Kommissionens Gennemførelsesforordning (EU) 2021/2290 af 21. december 2021 om fastlæggelse af regler for metoderne til beregning af de fælles output- og resultatindikatorer som fastsat i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115.

- Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126 af 7. december 2021 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 med yderligere krav vedrørende visse interventionstyper, som medlemsstaterne skal fastsætte bestemmelser om i deres strategiske planer for perioden 2023-2027 i henhold til nævnte forordning, samt regler om andelen af permanente græsarealer med henblik på normen for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLMnorm 1).
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013.
- Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/127 af 7. december 2021 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 for så vidt angår betalingsorganer og andre organer, finansiel forvaltning, regnskabsafslutning, sikkerhedsstillelse og brug af euroen.
- Kommissionens Gennemførelsesforordning (EU) 2022/128 af 21. december 2021 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 om betalingsorganer og andre organer, finansiel forvaltning, regnskabsafslutning, kontrol, sikkerhedsstillelse og åbenhed.
- Kommissionens Gennemførelsesforordning (EU) 2022/129 af 21. december 2021 om regler for de interventionstyper vedrørende olieafgrøder, bomuld og biprodukter fra vinfremstilling, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115, og for kravene om information, offentlig omtale og synlighed i forbindelse med EU-tilskud og de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik.

8.2 Straffebestemmelser

Hvis reglerne i bekendtgørelsen ikke overholdes, kan din virksomhed efter § 28, stk. 1 i Lov nr. 407 af 25/04/2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. straffes med bøde. Hvis der begås svig med EU-midler, kan der blive tale om fængselsstraf efter straffelovens § 289 a.

Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) straffeansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

8.3 Undtagelser i tilfælde af force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder

Styrelsen kan anerkende tilfælde af force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder, der forhindrer din virksomhed i at gennemføre fastholdelsen, og dermed ikke medfører bortfald af tilsagn og tilbagebetaling af tilskud.

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan navnlig anerkendes i følgende tilfælde:

- Den unge landbrugers død
- Den unge landbrugers uarbejdsdygtighed i længere tid
- En alvorlig naturkatastrofe, der i væsentlig grad berører bedriften.
- Ødelæggelse af stalde i virksomheden ved ulykke
- En epizooti eller en plantesygdom, der rammer hhv. hele tilsagnshaverens besætning eller en del af denne, eller alle tilsagnshaverens afgrøder eller en del af disse
- Ekspropriation af hele eller en væsentlig del af bedriften, hvis ekspropriationen ikke kunne forudses på dagen for indgivelse af ansøgningen.

Vi kan i ganske særlige tilfælde godkende andre omstændigheder end de ovennævnte som force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder.

Hvis tilsagnshaver eller dennes dødsbo ønsker at påberåbe sig force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal dette meddeles os skriftligt **senest 15 arbejdsdage** efter det tidspunkt, hvor tilsagnshaver eller dennes dødsbo er i stand til at gøre det. Meddelelsen skal være vedlagt fyldestgørende dokumentationsmateriale.

Vi kan i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet bede om yderligere information. Hvis vi ikke modtager det materiale, vi beder om, vil vi træffe afgørelse om, hvorvidt vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder på det foreliggende grundlag.

Det er en betingelse for anerkendelse af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder i konkrete tilfælde, at de indtrufne begivenheder forhindrer tilsagnshaver i at opfylde sine forpligtelser, og at tilsagnshaver ikke, ved en forholdsmæssig indsats, kunne have sikret sig herimod.

8.4 Kontakt til os

8.4.1 Sådan kommunikerer du med os

Hvis du har spørgsmål er du velkommen til at kontakte os på tlf. 33 95 80 00 eller på E-mail: projekttilskud@sgav.dk

Alle ansøgninger om tilskud og udbetalinger under Etableringsstøtte til unge landbrugere skal ske via Tast selv. Desuden skal svar på partshøringer også ske via Tast selv. Link til Tast selv finder du på tilskudsguiden på vores hjemmeside under ordningen Etableringsstøtte til unge landbrugere.

Du skal være opmærksom på, at Tast selv kan være lukket på nogle tidspunkter, f.eks. hver nat mellem kl. 00 og 02, men også på andre tidspunkter. På driftsstatus på SGAV.dk kan du finde mere information om lukninger af Tast selv. Desuden kan du der se den aktuelle driftsstatus for vores tilskudsordninger. Fra tid til anden opstår der fejl og uhensigtsmæssigheder i Tast selv. Du kan sende en fejlmelding via vores hjemmeside under driftsstatus.

8.4.2 Hvis du vil klage over vores afgørelser

Du kan klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevareklagenævnet via deres klageportal.

En klage skal altid sendes **inden 4 uger** fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er det mindste i tvivl om, hvordan du klager.

8.4.3 Hvordan bruger vi dine personoplysninger, og hvilket retsgrundlag har vi for behandlingen af dine personoplysninger?

Vi behandler dine personoplysninger til følgende formål:

- Sagsbehandling, herunder din ansøgning om tilskud samt anmodning om udbetaling af tilskud.

Retsgrundlaget for vores behandling af dine personoplysninger følger af:

- Databeskyttelsesforordningen, herunder navnlig artikel 6, stk. 1, litra c og e og artikel 10.

- Lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for tilskud til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013.
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013.
- Bekendtgørelse af forvaltningsloven nr. 433 af 22. april 2014 §§ 28 – 32.
- Miljøoplysningsloven, lovbekendtgørelse nr. 980 af 16. august 2017.
- Offentlighedsloven, lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020.

De oplysninger, som du har afgivet, da du udfyldte ansøgning og dertilhørende bilag, vil blive brugt til at behandle din virksomheds sag hos os.

Det drejer sig derfor primært om almindelige personoplysninger, som kan inddeles i følgende kategorier:

- Navn
- CVR-nummer
- Adresse
- Regnskabsbilag
- Andre personoplysninger, som du selv har indsendt

Afhængig af den konkrete sag kan det til brug for behandlingen af sagen være nødvendigt at indsamle eller videregive oplysninger til en evt. tredjepart.

Vi er tillige pålagt at udføre administrativ kontrol af de indkomne ansøgninger, betalingsanmodninger m.v., herunder at sikre at de forpligtelser, der er pålagt i henhold til reglerne, bliver overholdt, og at der ikke sker misbrug af EU- og nationale midler.

Til brug for behandlingen af din virksomheds sag samt udøvelsen af den administrative kontrol kan vi, såfremt det er relevant, videregive og/eller indsamle dine personoplysninger blandt følgende tredjeparter:

- CVR- og/eller CHR-registret,
- Offentlige myndigheder herunder ministerier, styrelser og kommuner,
- EU-Kommissionen,
- Revisionsmyndigheder,
- Relevante private aktører, som du har et kontraktmæssigt eller andet juridisk forhold til, herunder leverandører, finansieringsselskaber, fonde.

Vi kan offentliggøre oplysninger om udbetalt EU og nationalt tilskud herunder navn eller evt. firmanavn og adresse, tilskudsordning samt det udbetalte tilskudsbeløb. Dette følger af den horisontale forordning (2021/2116) præambel (78), (81), (82), (83), (84), (86) og (107), samt kapitel IV, Åbenhed, artikel 98, om offentliggørelse af oplysninger om tilskudsmodtagerne.

For at bidrage til en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling, vil der i nogle sager forekomme automatiserede afgørelser. Det vil sige, at din virksomheds ansøgning behandles automatisk i vores IT-system,

uden at vores sagsbehandlere ser hele ansøgningen. IT-systemet vil på baggrund af de faktuelle oplysninger foretage en matematisk/statistisk beregning af, om betingelserne for tilskud er opfyldte.

Der vil primært kun blive anvendt automatiserede afgørelser i sager, hvor der bliver givet fuldt medhold, eller hvor IT-systemet er i stand til at foretage en strømlinet matematisk beregning af prioriteringskriterierne. Sager, som IT-systemet ikke kan håndtere, vil blive udtaget til manuel sagsbehandling.

Du har efter databeskyttelsesforordningen en række rettigheder i forhold til vores behandling af oplysninger om dig:

- Du har ret til at få indsigt i de oplysninger, som vi behandler om dig samt en række yderligere oplysninger.
- Du har ret til at få urigtige oplysninger om dig selv rettet.
- Du har i visse tilfælde ret til at få behandlingen af dine personoplysninger begrænset. Hvis du har ret til at få begrænset behandlingen, må vi fremover kun behandle oplysningerne – bortset fra opbevaring – med dit samtykke, eller med henblik på at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller for at beskytte en person eller vigtige samfundsinteresser.
- I særlige tilfælde har du ret til at få slettet oplysninger om dig, inden tidspunktet for vores almindelige generelle sletning indtræffer.
- Du har i visse tilfælde ret til at gøre indsigelse mod vores ellers lovlige behandling af dine personoplysninger.

Du har ret til at indgive en klage til Datatilsynet, hvis du er utilfredse med den måde, vi behandler dine personoplysninger på. Du finder Datatilsynets kontaktoplysninger på deres hjemmeside: <https://www.datatilsynet.dk/>

Vi opbevarer dine personoplysninger, så længe det er nødvendigt. Dog kan vi oplyse dig om, at vi vil lægge vægt på følgende kriterier, når vi skal fastlægge, hvor længe det er nødvendigt at opbevare dine oplysninger:

- EU-regler, der opstiller krav om opbevaring af data, f.eks. 10 år i henhold til art. 67, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013.
- EU-forældelsesregler
- Nationale forældelsesregler

Vi er dataansvarlig, og du kan kontakte os, hvis du har brug for yderligere oplysninger om databehandlingen af dine personoplysninger.

Hvis du har spørgsmål til vores behandling af dine oplysninger, er du altid velkommen til at kontakte vores databeskyttelsesrådgiver. Du kan kontakte vores databeskyttelsesrådgiver på følgende måder:

E-mail: DPO@sgav.dk eller på telefon: 33 95 80 00.

9. Ordliste

Bekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1774 af 20. december 2024 om Etableringsstøtte til unge landbrugere ligger på Retsinformation.dk: [Link til ny bekendtgørelse på retsinformation](#) Bekendtgørelse om Etableringsstøtte til unge landbrugere (retsinformation.dk).

Fællesskema

Fællesskema er et ansøgningsskema i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvor alle landbrugere årligt kan søge om de forskellige EU-støttede arealordninger.

Tidligere indgik ordningen Støtte til unge landbrugere i dette ansøgningsskema.

Landdistrikt

Et landdistrikt omfatter alle områder udenfor de største byområder. Hermed menes områder med mere end 45.000 indbyggere³⁴, se afsnit 3.3.1. *"Din virksomheds produktion skal ligge i et landdistrikt"*

Opretholdelsesperiode—Den periode efter udbetaling, hvor etableringen skal opretholdes. Opretholdelsesperioden er 3 år, se kapitel 7 *Opretholdelse af etableringen*.

Primær jordbrugsvirksomhed

En virksomhed, der producerer primære jordbrugsprodukter, der ikke har været genstand for forarbejdning eller forædling og hvor produkterne fremgår af bilag I til Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Aktiviteter i virksomheden vedrørende forberedelse til det første salg er omfattet af definitionen. Virksomheden omfatter de aktiver, der er tilknyttet til det CVR-nummer, der søges i.

Primære jordbrugsprodukter

Produkter omfattet af bilag I til Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Prioritering

Ansøgningerne prioriteres efter nyeste dato for etablering, dvs. den dato den unge landbruger indtræder, overtager eller stifter jordbrugsbedrift eller gartneri som driftsleder.

Projektperiode

Projektperioden begynder den dag, din virksomhed har indsendt ansøgning om tilsagn om tilskud til os. Den er på 1 år og slutter den dag, din virksomhed anmoder om udbetaling. Projektperiodens start- og slutdato fremgår af tilsagnet eller bliver senere meddelt af os.

Ansøgningsskema og Tast selv.

Den til enhver tid gældende IT-løsning, der er tilgængelig på vores hjemmeside bl.a. til indsendelse af ansøgning om tilsagn og anmodning om udbetaling. Aktuelt anvendes styrelsens digitale løsning ”Tast selv”.

Tilsagnshaver

En tilsagnshaver er den virksomhed, der søger om tilsagn om tilskud, modtager tilsagnet, er ansvarlig for, at etableringen gennemføres, søger om udbetaling af tilskud, modtager tilskuddet og opretholder etableringen.

Væksthusproduktion

Produktion, som udelukkende foregår i væksthuse og dyrkningstunneller. Disse arealer indgår ikke i fællesskemaet. Væksthuset eller dyrkningstunnellen skal anvendes til produktion af primære jordbrugsprodukter.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, den 26. juni 2025

- 1 Den danske CAP-plan, afsnit 4.7.2 definerer et landdistrikt. Kravet om at produktionen skal ligge i et landdistrikt følger af Forordning 2021/2015 artikel 75, stk. 1 og kravet om at medlemsstaterne skal definere begrebet "landdistrikt" i deres CAP-planer fremgår af forordningens artikel 110, litra c.
- 2 Bekendtgørelsen nr. 1774 af 20. december 2024 om Etableringsstøtte til unge landbrugere (herefter kaldet "bekendtgørelsen"), § 15.
- 3 Bekendtgørelsen § 7, nr. 1.
- 6 Bekendtgørelsen § 4, stk. 2.
- 7 Bekendtgørelsen § 5.
- 8 Bekendtgørelsen § 5, nr. 1 og nr. 2.
- 9 Bekendtgørelsen § 4, stk. 1, nr. 4, litra a og b.
- 10 Bekendtgørelsen § 14, stk. 2.
- 11 <https://www.eu.dk/da/dokumenter/traktater/traktaten-euf/bilag/bilag1>
- 12 Forordning 2021/2115 artikel 75, stk. 1. Publications Office
- 13 Den danske Cap-plan version 1.2 afsnit 4.7.2.
- 14 <https://www.statistikbanken.dk/by2> (under afsnittet relaterede udgivelser findes den seneste byopgørelse) Af Byopgørelsen 1. januar 2024 fremgår definitionen af Hovedstadsområdet.
- 15 Bekendtgørelsen § 7, stk. 1, nr. 2.
- 16 Bekendtgørelsen § 16, stk. 2.
- 17 Bekendtgørelsen § 18, § 19.
- 18 Bekendtgørelsen, § 4, stk. 1, nr. 3 og § 15.
- 19 Bekendtgørelsen, § 9.
- 20 Bekendtgørelsen, § 11 og §17 stk. 2.2.
- 21 Bekendtgørelsen § 10.
- 22 Bekendtgørelsen, § 16.
- 23 Bekendtgørelsen § 7, stk.1, nr. 2.
- 25 Bekendtgørelsen § 14, stk. 1, nr. 2, jf. § 7, nr. 3.
- 26 Bekendtgørelsen § 20.
- 27 Lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. §28 - Link: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2023/407>
- 28 Bekendtgørelsen § 20, stk. 1, nr. 4.
- 29 Bekendtgørelsen § 20, stk. 2.
- 30 Bekendtgørelsen § 20, stk. 3, jf. § 17, stk. 1.
- 31 Bekendtgørelsen § 20, stk. 4.
- 32 Bekendtgørelsen § 19.
- 33 Lov om administration af den fælles landbrugspolitik, § 17 - Link: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2023/407>
- 34 Den danske Cap-plan afsnit 4.7.2